

Medicicus

„Să formezi o echipă este doar începutul, să rămâi împreună este progresul, să lucrezi împreună este succesul.”

Nr. 11-12 (975-976)
NOIEMBRIE-DECEMBRIE 2023

Fondator : Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova

Editorial

Rector Emil Ceban,
profesor universitar,
dr. hab. șt. med.,
m.c. al AȘM

Dragă comunitate universitară,

Atmosfera sărbătorilor de iarnă a cuprins tot globul pământesc și ne îndeamnă să ne deschidem inimile pentru bunătațe, bucurie, speranță și lumină, iar ușile – pentru oaspeți și oamenii dragi.

Pe final de an, vă transmit aprecierea și recunoștința pentru toate reușitele noastre înregistrate în 2023, pentru curajul și puterea de a face față la diverse provocări. Pentru întreaga țară a fost un an complicat, cu multe provocări, care în egală măsură au afectat toate aspectele vieții sociale. Și totuși, prin atitudine responsabilă, cu eforturi comune, grație susținerii și ajutorului inestimabil din partea partenerilor europeni, în primul rând, al

României, am reușit să ne bucurăm de decizia istorică pentru țara noastră, ce a consemnat începutul negocierilor de aderare la Uniunea Europeană.

Sunt mândru de fiecare membru în parte, pentru că v-ați onorat cu responsabilitate, devotament și abnegație rolul său în dezvoltarea continuă a Almei Mater și al țării noastre dragi.

Noul an 2024 vine cu noi oportunități, dorințe și visuri îndrăznețe, proiecte și experiențe – pe care urmează să le valorificăm și din care să atragem doar beneficii. Pentru aceasta este necesar să fim străduitori și încrezători, să avem motivație și voință pentru a depăși eventualele obstacole în realizarea obiectivelor instituționale.

Sper să creștem împreună cercul celor care împărtășesc valorile și principiile comunității noastre în oferirea serviciilor educaționale de înaltă calitate și să ne menținem statutul de lider printre instituțiile de învățământ superior din țară.

Fie ca sfânta sărbătoare a Nașterii Domnului să vă aducă multă liniște sufletească, pace și sănătate, armonie și bunăstare în familie, iar pe plan profesional – perseverență, inspirație și determinare în realizarea tuturor dezideratelor.

Să vă fie casa plină de iubire și lumină, să ne fie anul ușor, cu voie bună și mult spor!

**Crăciun fericit
și un An Nou prosper!**

ÎN ACEST NUMĂR:

Alma Mater

Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală – 10 ani de excelență

p. 2

Instruire

Consolidarea capacităților de răspuns rapid la amenințările de sănătate publică

p. 3

Cercetare

Două milioane de euro pentru implementarea subproiectului FORCE-Farm

p. 4

Al V-lea Congres Național de Gastroenterologie și Hepatologie

p. 5

Proiectul „DiaMed@USMF Nicolae Testemițanu” – suport în educația prin cercetare a tinerilor medici

p. 6

Cooperare internațională

Scanner performant – donat de Guvernul României

p. 7

Parteneriat moldo-portughez de cooperare interuniversitară

p. 8

Relații publice

Integritatea profesională și lupta cu corupția – un obiectiv național și instituțional

p. 9

In memoriam

A trecut în eternitate profesorul Vlada-Tatiana Dumbravă

p. 10

S-a stins din viață renumitul medic oftalmolog Vladimir Boișteanu

p. 10

Oameni meritoși

Conferirea titlurilor onorifice Doctor Honoris Causa și Visiting Professor al USMF „Nicolae Testemițanu”

p. 11

Gala Laureatilor 2023

p. 11

Studentii în acțiune

O studentă la Stomatologie – campioana Republicii Moldova la judo

p. 12

Primiți urătorii?!

Aho, aho, la tot poporul,
Ne-am pornit cu plugușorul,
Și-am luat-o pe cărare
Pe bulevardul Ștefan cel Mare!
Tot pe nea și cu lumină
Spre Universitatea de Medicină,
Unde stă și ne așteaptă,
Echipa managerială înțeleaptă,
Să îi spunem „La mulți ani!”
Rectorului Emil Ceban!
Să-și mențină verticalitatea,
Entuziasmul, încrederea
și bunătațe!

Anul ce la ușă bate,
Să ne bucare cu programe de calitate,
Multe proiecte de succes,
Și Universității – doar progres.
Alma Mater să-nflorească,
Hirsch-ul și imaginea să crească
Contractele să se înmulțească,
Parteneriatele să sporească.
Studenti buni aici să vină,
Pentru a lua multă lumină,
Și s-o transmită mai departe
În întreg sistemul de sănătate.
Trageți brazda apăsat,
Pentru onorabilul rectorat!
Mânați măi, hăi, hăi!

Ne-nchinăm de sănătate,
Pentru scumpii profesori,
Care se dedică cu pietate,

Studentilor străduitori,
Mulțumim pentru răbdare,
Cunoștințe, abnegație și valori,
Pentru contribuție la dezvoltarea
Învățământului medical și
farmaceutic superior!

Dragi profesori, să trăiți,
Ani frumoși și împliniți!
Să excelați în instruire,
Cu aceeași dăruire.
S-aveți parte de studenți
disciplinați,
Să vă simțiți apreciați și respectați.
Iar pentru realizări remarcabile
în cercetare

Să primiți dublă remunerare,
Să obțineți locuri de frunte,
Și performanțe cât mai multe!
Să fiți tineri, optimiști și fericiți,
Mereu cu voie bună și să zâmbiți!
Mânați măi, hăi, hăi!

Și tot mergând prin Universitate,
Ajungem și la decanate,
Ca să le urăm mult spor
Și mult noroc în anul viitor.
Să dezvolte în continuare
Programe de studii novatoare,
Să aibă beneficiari atenți,
Dornici de carte, perseverenți:
Studenti, masteranzi și rezidenți...
Fiecare subdiviziune,
să fie asumată-n misiune,

Să meargă activitatea ca pe roate,
La catetre, clinici și decanate...
Mânați măi, hăi, hăi!

Avem o urare frumusească
Și pentru cei din Campus
de la Mălina Mică,
Unde viața de student vibrează,
De cu zori și până se înnoptează.
ASRM-ul îi ghidează,
Îi susține și-i încurajează,
Și le demonstrează tuturor,
Cum să-și organizeze timpul
cu spor.

Studii, sport și cercetare,
Voluntariat și mobilități
de dezvoltare,
Nimeni nu-i invidiază,
Cât de mult ei studiază,
Iar energia lor creatoare,
Aduce Almei Mater plusvaloare.
Acești tineri de onoare,
Duc faima Universității
și peste hotare,
Unde adună experiență,
Motivație și perseverență.
Hai să îi urăm de bine
Și în Noul An ce vine!
Oportunități cât mai multe,
Dascălii să și-i asculte,
Note mari la sesiune,
Vizibilitate mare-n lume.
Să fie responsabili, devotați,

Din colegi să-și facă frați,
Căci pe drumul spre succes
În echipă faci progres!
Mânați măi, hăi, hăi!

Dragă comunitate universitară,
La mulți ani, cu bucurie,
Țara integră să ne fie!
Pace-n lume și la noi
Și vom trece de nevoi,
Iar în jurul nostru fie
Oameni buni, de omenie.
Patrioți adevărați,
În fapte echilibrați.
2024 ce vrea să vie
Să ne-aducă veselie,
Gânduri bune, cumpătate,
Mult noroc, roade bogate,
Dragoste, familii fericite,
Bunăstare și visuri împlinite!
Dorință de muncă și virtute,
Să fim tari ca bradul de munte,
Noul An pașnic să vină
Ca să oferim lumină!
Zurgălăi cu flori de gheață
Să ne bucare de viață,
Bindecvântați să fim în toate,
Cu armonie și sănătate!
Trageți brazda cu intensitate,
Pentru a noastră frumoașă
comunitate!
Mânați măi, hăi, hăi!

La anul și la mulți ani!

Echipa DCRP

Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală – 10 ani de excelență

Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală (CUSIM) al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a celebrat 10 ani de la constituire printr-o sesiune aniversară cu genericul „Simulare-n instruire, siguranță-n acțiuni”. Evenimentul a avut loc în data de 17 octombrie 2023 și a fost moderat de către Andrei Romancenro, șef al CUSIM-ului.

Sesiunea a fost inaugurată de ministrul sănătății Ala Nemerenco, care a mulțumit partenerilor pentru contribuție în dezvoltarea acestei „perle” a Universității și a relatat despre preluarea de peste hotare a primelor practici în simulare, provocările la etapa de planificare și reconstrucție a edificiului, crearea parteneriatelor cu scopul obținerii finanțării externe, și despre eforturile Universității depuse pentru realizarea acestui proiect ambițios. „Centrul este un model în regiunea Europei de Est în instruirea privind acordarea ajutorului în urgențele medicale, mai ales în condițiile războiului din vecinătate. Este iminentă instruirea specializată a unor categorii de medici – specialitățile de primă linie și anume: traumatologi, reanimatologi, chirurși. Suntem conștienți că fiecare trebuie să punem umărul pentru a lărgi acest centru, deoarece medicina nu presupune doar contactul fizic cu pacientul, aici pot fi implementate și alte forme de instruire, cum ar fi telemedicina sau instruirea virtuală”, a punctat oficiala de la sănătate.

„Această aniversare este atât un prilej de mândrie pentru noi, cât și de reflecție asupra drumului pe care l-am parcurs și asupra angajamentului nostru continuu pentru educația medicală de calitate. CUSIM este un centru de simulare cu renume internațional, ce contribuie la formarea viitorilor medici și la îmbunătățirea sistemului de sănătate din Moldova. Totodată, Centrul a jucat un rol semnificativ în acreditarea universității noastre atât la nivel național, cât și internațional”, a constatat rectorul Emil Ceban. Potrivit managerului Universității, se va investi în tehnologii avansate în continuare pentru a oferi o experiență de învățare mai realistă și eficientă beneficiarilor de studii, și se vor extinde

parteneriatele cu instituții medicale și organizații internaționale pentru a aduce cele mai bune practici în Moldova și nemijlocit la USMF „Nicolae Testemițanu”.

„Suntem hotărâți să continuăm să fim lideri în educația medicală și în simulare, iar acest obiectiv nu poate fi atins fără sprijinul partenerilor noștri. Creșterea cererii de instruire și dezvoltarea profesională din partea beneficiarilor de studii, precum și suprasolicitarea CUSIM-ului pe unele segmente ne-a determinat să explorăm posibilitatea extinderii Centrului și mizăm pe sprijin din exterior pentru a dezvolta infrastructura și a aduce noi tehnologii, ce vor face experiența de învățare mai eficientă și, astfel, să contribuim împreună la îmbunătățirea calității serviciilor medicale din țară”, a adăugat rectorul.

La rândul său, Adam Grodzicki, șeful adjunct pentru Cooperare în cadrul Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, a declarat că UE a contribuit la construirea acestui centru cu 4,4 milioane de dolari, direcționate pentru renovarea încăperilor și procurarea echipamentului. „Suntem fericiți să vedem că sprijinul nostru a ajutat cu adevărat CUSIM-ul la implementarea instrumentelor și tehnologiilor noi în vederea alinării la standardele europene. Este un lucru cert că Centrul este bine gestionat și resursele sunt bine utilizate în beneficiul Republicii Moldova, devenind o entitate inovativă nu doar la nivel național, ci și regional”, a punctat reprezentantul UE.

Potrivit lui Valeriu Sava, coordonator al Programului Sănătate în cadrul Biroului de Cooperare al Elveției, cu sprijinul organizației pe care o reprezintă, Departamentul Mamă și Copil al CUSIM-ului a fost dotat cu manechine de înaltă fidelitate, au fost instruiți viitorii formatori în centre internaționale, a fost acordat suport pentru dezvoltarea modulelor în instruire, indicațiilor metodice, scenariilor în domeniul neonatologiei, pediatriei, obstetricii și ginecologiei. „În prezent, Elveția continuă să susțină Republica Moldova, în special în sănătatea mintală, bolile netransmisibile, dezvoltarea sistemului de acoperire universală cu servicii de sănătate, și

urmează câteva proiecte în urgențele medicale și reabilitare”, a menționat Valeriu Sava.

pentru a crea un viitor prosper, democratic și sigur pentru toți. Educația și excelența în medicină sunt elemente

pacienți standardizați și a unui laborator de simulare a realității virtuale.

În final, șeful CUSIM-ului a expri-

În opinia Luliane Garam, coordonator de programe privind finanțarea în sănătate la Biroul OMS în Republica Moldova, simularea în domeniul educației medicale a apărut ca un element revoluționar ce a oferit posibilitate studenților și cadrelor medicale să învețe, să practice și să-și perfecționeze competențele într-un mediu sigur și controlat. „Ați creat un centru de excelență grație căruia studenții Dumneavoastră și-au fortificat nivelul de cunoștințe, iar standardele de asistență medicală în Republica Moldova s-au îmbunătățit. Angajamentul CUSIM de a utiliza tehnologii de ultimă generație, de a crea o echipă dedicată de instructori și tehnicieni a conferit instituției un rol central în domeniul simulării medicale, în special în Europa de Est”, a declarat reprezentanta OMS.

În opinia lui Kory Dearie, ofițer pentru afaceri bilaterale la Ambasada SUA în Republica Moldova, responsabil pentru parteneriatul între țara noastră și statul Carolina de Nord, misiunea Ambasadei SUA este de a colabora cu poporul și Guvernul Republicii Moldova

necesare în realizarea acestui obiectiv. Ofițerul american a menționat despre suportul oferit prin intermediul donațiilor și schimbului de experiență între universități și specialiștii din sistemul medical, evidențind faptul că sunt mândri că au luat parte la succesul CUSIM-ului.

„Pentru noi ați fost nu doar colegi și buni prieteni, ci ne-ați fost model, ne-ați oferit o putere motivațională pozitivă, ne-ați făcut să mergem mai departe atunci când am avut momente grele și ne-ați arătat că nu suntem singuri”, a afirmat Dr. Janos Szederjesi, directorul Centrului de Simulare și Abilități Practice din Târgu Mureș, România.

Mesaje de felicitare au transmis, în regim on-line, Nick Mlck, directorul Centrului de Simulare Medicală din Praga (Cehia), și Halyna Tsybalyuk, directoarea Centrului de Simulare din Ternopol, Ucraina.

Andrei Romancenro a făcut o retrospectivă a celor 10 ani de activitate și a reiterat obiectivul strategic al Centrului – de a-și extinde capacitățile și de a dezvolta infrastructura prin construirea unui teatru de simulare cu

mat recunoștință tuturor partenerilor – reprezentanți ai misiunilor diplomatice și organizațiilor internaționale, precum și administrației Universității pentru susținere în crearea și dezvoltarea Centrului. Sesiunea a culminat cu aprecierea partenerilor, personalului și subdiviziunilor universitare cu diplome de excelență, de grațitudine și de recunoștință, pentru conlucrare fructuoasă și contribuție semnificativă în implementarea educației medicale prin simulare.

SimOlympic 2023

Programul manifestărilor organizate în contextul Zilelor Universității și celebrării celor 10 ani de activitate a CUSIM-ului a inclus și Olimpiada universitară de simulare *SimOlympic*. La competiție au participat trei echipe de mediciști: *MedAlert*, *Power Rangers*, *UMFY SIM Team*, ultima reprezentând Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie „George Emil Palade” din orașul Târgu Mureș, România.

Evenimentul, ajuns la cea de-a V-a ediție, a avut loc în data de 18 octombrie 2023.

Retrospectiva Zilelor Universității

Tradițional, în a treia săptămână a lunii octombrie, USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova organizează Zilele Universității în context aniversar, desfășurând diverse activități științifice, culturale și sportive.

Cu prilejul marcării a 78 de ani de la fondarea instituției, rectorul Emil Ceban a adresat cordiale felicitări și cuvinte de grațitudine membrilor comunității pentru muncă asiduă, devotament și contribuție la consolidarea învățământului superior medical, științelor medicale și a sistemului național de sănătate, și la sporirea prestigiului Almei Mater.

„Performanțele din ultimii ani demonstrează că suntem solidari în toate acțiunile noastre și în continuă ascensiune în clămintele internaționale. Sunt mândru să fiu liderul unei echipe consolidate și determinate, care are același scop – asigurarea excelenței în educația, cercetarea și practica medicală. Beneficiarilor de studii le urez mari succese, să fie curajoși și sărguincioși pentru a-și realiza visul – de a deveni medici, farmaciști și specialiști calificați în domeniul sănătății. Vă doresc tuturor multă sănătate, pace, fericire, noroc, bunăstare și realizări remarcabile”, a declarat rectorul în mesajul său de felicitare.

Unul dintre cele mai importante evenimente ce s-a desfășurat în perioada 18-20 octombrie 2023 a fost Conferința științifică an-

ală cu genericul „Cercetarea în biomedicină și sănătate: calitate, excelență și performanță”.

În acest an, manifestarea științifică a fost precedată de un curs de instruire pentru consolidarea capacităților profesioniștilor din domeniul sănătății în vederea detectării precoce și răspunsului prompt la urgențele de sănătate publică în Europa Centrală și de Sud-Est, și de un eveniment memorabil – marcarea primului deceniu al Centrului Universitar de Simulare în Instruire Medicală (CUSIM), în cadrul unei sesiuni aniversare cu genericul „CUSIM – 10 ani de activitate”.

Conferința anuală a fost inaugurată în cadrul ședinței Senatului și a continuat cu 4 sesi-

uni plene ținute de profesori invitați de peste hotare, cu genericul *State of the Art Lectures*. În Complexul Sociocultural Universitar a fost vernisată expoziția „Realizări în domeniul cercetării și inovării în anul universitar 2022-2023”.

Lucrările conferinței au fost desfășurate simultan în 26 de sesiuni științifice pe 8 profiluri tematice, 34 de cursuri educaționale și workshopuri medicale.

Zilele Universității au culminat cu *Gala Laureatilor* în data de 20 octombrie, la care au fost premiați învingătorii concursurilor „Impactul activității de cercetare” și „Profesorul anului 2023”. Totodată, în premieră, au fost apreciați învingătorii concursurilor: *Cel mai activ conducător științific la Conferința anuală* și *Cel mai activ conducător științific în realizarea tezelor de doctor*.

Prima promoție internațională, constituită din tineri admiși la studii primăvara, a depus Jurământul Medicului

Cei 35 de tineri internaționali care au fost înmatriculați la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în primăvara anului 2018, la programul de studii Medicină, au depus Jurământul Medicului. Ceremonia s-a desfășurat în data de 7 decembrie 2023 și a înrunit membrii echipei administrative a Universității, decani, profesori, studenți, părinți și prieteni.

În numele Senatului și al întregii comunități universitare, rectorul Emil Ceban le-a mulțumit absolvenților pentru că au ales să-și facă studiile la universitatea noastră și și-a exprimat convingerea că vor practica profesia cu integritate, onestitate, compasiune și responsabilitate, devenind astfel ambasadorii USMF „Nicolae Testemițanu” în lume.

Decanul Facultății de Medicină nr. 2 Mircea Bețiu a îndemnat absolvenții să fie un exemplu de muncă și responsabilitate în comunitățile în care vor activa, păstrând atitudinea binevoitoare față de pacient, pentru toți cei care suferă și au nevoie de ajutorul lor profesional. „Păstrați mintea deschisă pentru inovație și progres, păstrați amintirile frumoase despre profesori și viața de student. Păstrați Moldova în inima voastră”, a spus decanul.

Cu un mesaj de felicitare din partea Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină din Moldova a venit Daniela

Machidon, studentă în anul VI la Medicină, amintindu-le despre emoțiile din anul I de studii, când au depus Jurământul Studentului. „Acești 6 ani de studii au integrat evenimente diverse, pe care le-ați trăit într-un mod absolut spectaculos. În pofida unor greutăți, ați reușit să faceți față tuturor provocărilor prin muncă asiduă, efort extraordinar și perseverență incredibilă. Vă doresc succese în cariera medicală, pentru că astăzi începe o nouă etapă în viața voastră. Acum puteți declara cu mândrie: Sunt doctor!”, a subliniat medicinista.

În numele Promoției 2023, a vorbit absolventa Fathima Farha, originară din India: „Suntem profund recunoscători profesorilor, care ne-au ajutat să navigăm prin acest labirint al științelor medicale și ne-au sprijinit constant să

ne îndeplinim visul. Încurajarea Dumneavoastră, lecțiile și sfaturile pe care ni le-ați oferit ne vor servi drept exemple în viață. Ne vom strădui să fim vindecători nu doar al organismului uman, dar și al minții și sufletului. Noi vom fi vocile pacienților noștri și vom pleda pentru starea de bine a acestora”.

Din numărul total de 35 de absolvenți, 23 de tineri sunt originari din Israel, 9 – din India și câte unul din Bulgaria, Norvegia și Malaysia.

Menționăm că începând cu anul 2018, admiterea cetățenilor

străini la Universitate se organizează bianual: primăvara și toamna. Respectiv, studenții înmatriculați primăvara finalizează studiile universitare nu vara, ca de obicei, dar la finele anului calendaristic.

Peste 400 de medici și farmaciști au promovat concursul la studii postuniversitare de rezidențiat

Anul acesta, concursul de admitere la studii postuniversitare de rezidențiat la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fost promovat de 428 de tineri specialiști. În acest context, în data de 24 noiembrie 2023, medicii și farmaciștii rezidenți au fost convocați la tradiționala adunare generală, pentru a li se elibera extrasul din Ordinul cu privire la înmatriculare, conform specialității pe loc și post.

Decanul Facultății de Rezidențiat, profesorul Liviu Grib, și prodecanii Snejana Vetrilă, Rodica Catrinici și Lilian Globa au informat tinerii despre specificul studiilor de rezidențiat, accentuând importanța acestora în devenirea lor ca medici și farmaciști specialiști, cât și pentru instituțiile medico-sanitare publice și pacienții care îi așteaptă pentru a îmbunătăți asistența medicală și farmaceutică în țara noastră. Un alt aspect important al studiilor de rezidențiat este și implicarea tinerilor medici în activitatea științifică.

„Ca în fiecare an, procesul de admitere s-a desfășurat în conformitate cu ultima metodologie aprobată, o admitere transparentă, voi înșiși vă știți valoarea, media și puteți să faceți ratingul. Sperăm că fiecare dintre voi ați obținut ceea ce

v-ați dorit și ați ales specialitatea cea mai aproape de suflet. Să fie într-un ceas bun, să deveniți acei medici profesioniști de care are nevoie sistemul medical din

țară. Oficial ați schimbat statutul de absolvent al studiilor integrate pe cel de medic sau farmacist rezident”, a subliniat decanul.

Prodecana Snejana Vetrilă a punctat principalele prevederi ale Regulamentului privind organizarea și realizarea studiilor de rezidențiat, și a îndemnat tinerii specialiști să-l citească cu atenție și să revină la acesta pe toată perioada studiilor, pentru a cunoaște atât drepturile, cât și obligațiile medicului sau farmacistului rezident.

La rândul ei, prodecana Rodica Catrinici a felicitat tinerii colegi care au decis să-și continue studiile de rezidențiat în Republica Moldova, apreciind spiritul de patriotism și curajul acestora.

În acest an, conform Programului de repartizare, cei mai mulți dintre candidați au obținut un loc sau post la specialitatea Anestezie și terapie intensivă – 34, Medicină de familie – 32, Radiologie și imagistică medicală – 21, Medicină

internă – 19. De asemenea, la specialitățile de profil stomatologic au fost admiși 60 de tineri, iar la cele farmaceutice – 14.

75 de studenți-doctoranzi – admiși la Școala Doctorală în domeniul Științe Medicale

Oferta educațională a Școlii Doctorale în domeniul Științe Medicale (ȘDDȘM) a fost valorificată integral în acest an. Toate cele 67 de locuri finanțate din bugetul de stat, precum și alte opt cu taxă, au fost completate de către candidații dornici de a efectua studii superioare de doctorat (ciclul III) în anul universitar 2023-2024. Concursul de admitere s-a desfășurat în perioada 2-20 octombrie 2023.

Potrivit rectorului Emil Ceban, îmbunătățirea și dezvoltarea continuă a activității de cercetare și inovare reprezintă una dintre prioritățile strategice în dezvoltarea Almei Mater. Pentru cercetare sunt necesare abilități profesionale înalte, iar pregătirea unui cercetător științific are loc după principiul construcției unei piramide, ce își are temelia în studiile universitare cu extinderea la următoarele etape. Un rol esențial în acest proces îl are Consorțiul Școlii Doctorale în domeniul Științe Medicale și echipa de conducători științifici de o înaltă

ținută academică. „Strategia de fortificare a cercetării și inovării pentru anii 2020-2030 reprezintă o provocare pentru întreaga comunitate academică. Aceasta prevede participarea activă în implementarea conceptului educațional prin cercetare la toate nivelurile de studii. Rezultatele activității de cercetare vor sta la baza analizei performanțelor obținute și a promovării personalului în cadrul concursurilor”, a menționat rectorul.

tar Lilian Șaptefrăți, director al ȘDDȘM, conducătorii de doctorat, cadre științifico-didactice și studenții-doctoranzi admiși în anul I.

Acad. Stanislav Groppa și-a exprimat convingerea că noii studenți-doctoranzi vor înscrie mari realizări științifice în istoria USMF „Nicolae Testemițanu”, în acest scop îndemnându-i să citească cât mai mult în această perioadă, să se documenteze și să se inspire din teze de doctor și să-și publice, la rândul lor, lucrările în Revista de Științe ale Sănătății din Moldova și în reviste internaționale cu factor de impact.

Directorul Școlii Doctorale Lilian Șaptefrăți a subliniat că spectrul proiectelor științifice oferite studenților-doctoranzi este unul actual și variat, fapt ce va contribui la consolidarea cercetărilor fundamentale și aplicative în domeniu. „Avem drept scop promovarea excelenței în cercetare, orientarea spre soluționarea problemelor actuale din medicină și farmacie, și transferul rezultatelor cercetărilor științifice de doctorat în domeniile aferente. Vom sprijini studenții-doctoranzi în dezvoltarea abilităților de cercetare, planificarea și gestionarea eficientă a timpului în vederea obținerii rezultatelor scontate. Mizăm mult pe acești tineri cercetători și sunt convins că, o bună parte dintre ei, vor fortifica corpul științifico-didactic al Universității – ei sunt viitorul nostru!”, a opinat profesorul.

În prezent, ȘDDȘM intru-nește 271 de conducători de doctorat și 472 de studenți-doctoranzi.

Consolidarea capacităților de răspuns rapid la amenințările de sănătate publică

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în colaborare cu Centrul Internațional pentru Inginerie Genetică și Biotehnologie (ICGEB) a organizat un curs de instruire pentru consolidarea capacităților profesioniștilor din domeniul sănătății în vederea detectării precoce și răspunsului prompt la urgențele de sănătate publică în Europa Centrală și de Sud-Est. Acțiunea a avut loc în data de 17 și 18 octombrie 2023, grație sprijinului financiar al Inițiativei Central Europene (CEI) privind activitățile de cooperare.

Inițiativa a venit din necesitatea de a intensifica supravegherea bolilor infecțioase și securitatea națională în domeniul sănătății prin promovarea cooperării internaționale în contextul fluxului continuu de refugiați ucraineni în Republica Moldova.

La inaugurarea evenimentului, rectorul Emil Ceban a subliniat importanța cursului dat, ce reprezintă o platformă esențială de colaborare și realizare a transferului de cunoștințe între profesioniști și cercetători științifici din diferite țări. „Forumul științific denotă angajamentul comun al organizatorilor și participanților de a dezvolta capacități pentru a face față acestor provocări, promovează schimbul de bune practici și inițierea unor colaborări în domeniul la nivel internațional. În ultimii ani am fost martori la evenimente majore, la nivel global – pandemia COVID-19, conflictele regionale – ce ne confirmă cât de vitală este pregătirea și răspunsul rapid la amenințările de sănătate publică. Doar împreună putem contribui la consolidarea capacităților de gestionare a situațiilor de urgență în domeniul sănătății publice, pentru a

proteja sănătatea comunităților noastre”, a conchis rectorul.

Ministra sănătății Ala Nemerenco a pus accentul pe consolidare atât la nivel de sisteme de sănătate, cât și la nivel de țară, prin schimb de experiență și ajutor reciproc: „Împreună trebuie să contribuim la dezvoltarea sistemului de sănătate publică într-unul mai bun și mai rezilient la provocările cu care ne confruntăm. Experiențele de până acum trebuie să fie o lecție bine învățată, bazată pe propriile greșeli și concluzii”.

Oficiala a informat că pandemia COVID-19 mai prezintă riscuri și Republica Moldova a aplicat la Fondul pandemic, creat cu suportul Băncii Mondiale, Organizației Mondiale a Sănătății, Guvernului SUA și a altor instituții internaționale. Astfel, din acest fond vor fi distribuite resurse financiare țărilor, pentru a-și fortifica capacitățile și răspunsul prompt la urgențele în sănătate publică, Moldova fiind unica țară din Europa ce va beneficia de un grant de 10 milioane de euro.

Profesorul Alessandro Marcello, șeful Laboratorului de Virusologie al ICGEB, a remarcat că acest curs va îmbunătăți cunoștințele participanților privind răspunsul rapid la eventuale probleme de sănătate publică atât la nivel local, cât și internațional, și va extinde rețeaua de colaborări științifice în mai multe țări din Europa Centrală.

Prorectorul pentru activitatea de cercetare, academicianul Stanislav Groppa – moderatorul evenimentului – a subliniat că sănătatea publică este o preocupare fundamentală pentru societatea noastră, iar capacitățile de a detecta precoce și a răspunde prompt la urgențele de sănătate publică re-

prezintă un pilon esențial în asigurarea bunăstării și securității populației. Academicianul a declarat că subiectele abordate pe durata cursului vor contribui la identificarea noilor oportunități și a direcțiilor de dezvoltare pentru instituțiile de cercetare din țară și de peste hotare.

Tema cursului a acoperit o gamă largă de subiecte legate de epidemii și urgențe de sănătate publică, de la problemele științifice și tehnologice, politici și management de sănătate publică și până la finanțare și biosecuritate. Programul a inclus 18 comunicări, prezentate în cadrul a 7 sesiuni tematice de către experți în domeniul bolilor infecțioase, igienei, microbiologiei, sănătății publice și urgențelor medicale, care au reprezentat instituții naționale și internaționale de cercetare sau academice specializate în studiul focarelor de boli infecțioase. Patru dintre aceste sesiuni au avut genericul State of the Art Lectures ce au fost ținute de spe-

keri – profesori invitați de peste hotare. Prima sesiune cu genericul Continuous glucose monitoring changing the world a fost ținută de profesorul Andrew Behnke, Departamentul Endocrinologie, Institutul Politehnic din Virginia, SUA, consilier al Comitetului Asociației Americane de Diabet pentru

tor de proiect (articolul X) Convenția privind interzicerea armelor biologice, Unitatea de sprijin pentru punerea în aplicare, Biroul Organizației Națiunilor Unite pentru afaceri de dezarmare, Geneva, Elveția.

A patra sesiune cu tema The Journey of a Sample: From Detection to Genetic Characterization on Example of One Public Health Institution a fost ținută de Dr. Gvantsa Chanturia, șefa Departamentului Virologie, Biologie Moleculară și Cercetare Genomică, Centrul R. G. Lugar pentru Cercetare în domeniul Sănătății Publice, Centrul Național pentru Controlul Bolilor și Sănătate Publică din Tbilisi, Georgia.

În cadrul cursului, experți din Italia, Slovenia, Republica Cehă, România, Polonia, Elveția, Ucraina, Georgia, SUA, precum și din Republica Moldova și-au împărtășit experiența și au realizat un schimb de opinii privind capacitățile de răspuns, oportunitățile de colaborare regionale și internaționale, strategiile de diagnostic și tratament și perspectivele asupra sănătății globale.

Totodată, participanții au efectuat exerciții practice în grup pentru a însuși abilități în coordonarea și comunicarea în situații de criză. Acest exercițiu de simulare a fost conceput pentru a reproduce anumite etape ale unei operațiuni de răspuns la apariția unei boli de origine necunoscută. Scopul principal a fost de a antrena și a testa abilitățile echipelor în situații de urgență, în special în cazul unor epidemii neidentificate și apărute brusc.

La curs au participat 115 tineri specialiști, medici rezidenți, studenți, cadre didactice și științifice, care au evidențiat utilitatea cursului în dezvoltarea capacităților de răspuns rapid în domeniul biosecurității.

Programa și Centre Clinice, Fellow al Asociației Americane de Endocrinologie Clinică.

Cea de-a doua sesiune cu tema Genetica românească între deziderate și realizări a fost ținută de profesorul Eusebiu Vlad Gorduză, medic genetician, coordonator al Direcției de studii Genetica medicală, prorector pentru studii universitare, ciclul de studii învățământ clinic și masterat la Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” Iași, România.

Sesiunea a treia cu tema An introduction to biological weapons convention a fost susținută de Mehran Rouzbahani, consultant și coordona-

Cercetarea științifică – domeniu strategic în activitatea USMF „Nicolae Testemițanu”

Activitatea de cercetare a USMF „Nicolae Testemițanu” se impune tot mai pregnant în ultima perioadă, grație strategiilor implementate în vederea obținerii rezultatelor scontate. Astăzi cercetătorii au un rol extrem de important în școala superioară, iar formarea de clustere și platforme pentru integrarea cercetărilor conduc la obținerea garantată a succesului. Declarația a fost făcută de academicianul Stanislav Groppa, prorectorul pentru activitatea de cercetare la USMF „Nicolae Testemițanu” în cadrul ceremoniei Gala Laureatilor, în data de 20 octombrie 2023.

Vorbind despre importanța cercetării din perspectiva națională și internațională, prorectorul a menționat că până acum au fost create mai multe platforme științifice în domeniul geneticii, bioinformaticii și medicinei computaționale, iar direcțiile de cercetare importante pe care Universitatea le dezvoltă pe parcursul anilor vizează: patologia cardiovasculară ca o problemă esențială a sistemului de sănătate din Republica Moldova, bolile cerebrovasculare, patologia oncologică, hepatologia, gastroenterologia, urologia, nefrologia, sănătatea mamei și copilului, dar și alte boli necomunicabile și transmisibile – hepatitele virale, tuberculoza, Covid-19, farmaceutica și nutrațivă.

„În perioada 2023-2024 ne propunem să îmbunătățim managementul cercetării prin sporirea eficacității activității facultăților. Catedrele și laboratoarele trebuie să intensifice activitatea cercurilor științifice pentru a atrage

tinerii cercetători. Această direcție urmează să o dezvoltăm și prin colaborarea cu diaspora, inclusiv prin intermediul proceselor de internaționalizare a științelor medicale și farmaceutice”, a punctat prorectorul.

Un alt aspect evidențiat este dezvoltarea infrastructurii de cercetare: două centre și cele 23 de laboratoare științifice, Unitatea de microscopie confocală, Centrul de Bioinformatică și Medicină Computațională, Biobanca, Vivariul, inițierea construcției Laboratorului Central. Grație proiectului Băncii Mondiale FORCE_Med va fi fortificat procesul educațional prin cercetare. Astfel, două proiecte importante de restructurare a sistemului și a laboratoarelor ar fi crearea Unității de medicină moleculară și Unității de medicină personalizată.

Strategia de cercetare prevede și crearea centrelor comune de învățare

prin experiment, prin crearea unităților de morfologie, culturi celulare, microscopie confocală, epidemiologie, genetică și Biobancă. În acest sens, USMF „Nicolae Testemițanu” va lansa un proiect comun cu Centrul de Medi-

tegrarea USMF „Nicolae Testemițanu” în spațiul european de cercetare, internaționalizarea și sporirea vizibilității. Indicele Hirsch a crescut până la 50, față de 18 în anul 2019. Aceste rezultate au contribuit la avansarea Universității, în 2022 și menținerea în anul curent pe locul 1 la nivel național în clasamentul internațional *Webometrics*, comparativ cu anul 2019 când se plasa pe locul III printre instituțiile de învățământ superior din țară.

Academicianul a informat că obiectivele pentru anul 2024 rămân aceleași: dezvoltarea infrastructurii de cercetare, formarea specialiștilor de înaltă calificare, creșterea vizibilității Almei Mater la nivel internațional, îmbunătățirea competențelor cercetătorilor prin teze de doctorat prin cotutelă, implementarea proiectelor internaționale și altele.

Prorectorul a făcut și un bilanț al Conferinței științifice anuale, pe care a calificat-o drept un eveniment de anvergură pentru întreaga comunitate academică și medicală din țară, ce îmbină armonios maturitatea, tradiția, experiența, ambiția tinerilor medici și cercetători. Conceptul strategic al conferinței pune accent pe viziuni interdisciplinare largi, cu tangențe pe domenii diferite, pe comunicare și colaborare cu savanți și specialiști din lumea largă. La forum au participat reprezentanți din 16 țări (Arabia Saudită, Bulgaria, Cipru, Danemarca, Franța, Germania, India, Israel, Italia, Liberia, Pakistan, România, Statele Unite ale Americii, Elveția, Georgia și Republica Moldova). Evenimentul a fost apreciat cu 24 de credite de educație medicală continuă.

Cele patru sesiuni *State of the Art Lectures* au avut un impact grandios asupra comunității științifice. Programul conferinței a inclus 26 de sesiuni științifice pe 8 profiluri tematice și 34 de cursuri educaționale și workshop-uri medicale. Per total la conferință s-au înregistrat 4961 de persoane, dintre care 3062 – cu prezență fizică și 892 – on-line. Mai mult decât atât, în acest an a fost publicată cea mai impunătoare *Culegere de rezumate* – supliment al Revistei de Științe ale Sănătății din Moldova atât în versiune electronică, cât și pe suport de hârtie, ce include 765 de abstracte. Totodată, posterele au fost publicate într-un volum electronic.

În acest context, rectorul Emil Ceban a menționat că rezultatele obținute se datorează eforturilor întregii comunități universitare, chiar dacă mai sunt subdiviziuni didactice și științifice ce nu se implică suficient în activitatea de cercetare. În conformitate cu Strategia de fortificare a cercetării și inovării pentru anii 2020-2030, au fost stabilite obiective concrete și trebuie să utilizăm toate oportunitățile pentru realizarea lor. „Politica statului este una pro-europeană, ceea ce presupune atragerea de fonduri pentru dezvoltarea științei în țara noastră. În acest sens, este necesar să scriem proiecte în diferite domenii – cercetare, educație, clinică, infrastructură etc.”, a subliniat profesorul Ceban.

În final, rectorul a felicitat membrii comunității universitare pentru performanțele înregistrate, reiterând faptul că va susține orice inițiativă bună pentru prosperarea Almei Mater.

2.000.000 de euro pentru implementarea subproiectului FORCE-Farm

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a obținut un grant în valoare de 2 milioane de euro pentru realizarea subproiectului „Modernizarea și fortificarea educației prin cercetare în farmacie și medicină în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu” – FORCE-Farm”. Acesta a fost oferit prin intermediul proiectului „Învățământul superior din Moldova” (runda a II-a), implementat de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova (MEC) în perioada 2020-2025, cu suportul financiar al Băncii Mondiale.

Ministrul educației și cercetării i-a înmănat rectorului USMF „Nicolae Testemițanu” Certificatul de finanțare a subproiectului investițional, în cadrul unei ceremonii desfășurate la Universitatea de Stat din Moldova în data de 23 noiembrie 2023. Rectorul Emil Ceban a mulțumit Guvernului Republicii Moldova și Băncii Mondiale pentru susținerea consecventă a învățământului superior medical și farmaceutic din Moldova. *FORCE-Farm* este complementar primului subproiect – „Fortificarea educației prin cercetare în medicină în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu” (*FORCE-med*)”, și se orientează spre implementarea principiului *instruire prin cercetare*: de la obținerea medicamentului până la utilizarea lui în terapie.

„Strategiile farmacoterapiei personalizate, în funcție de caracteristicile individuale ale pacientului, sunt esențiale și constituie baza medicinei personalizate, menite să adapteze strategia terapeutică potrivită pentru persoana potrivită, la momentul potrivit, pentru a determina

predispoziția la boală în timp util”, a subliniat rectorul Ceban.

De asemenea, proiectul *FORCE-Farm* se axează pe fortificarea platformei didactice, de cercetare și elaborarea medicamentelor, prevede gestionarea procesului educațional la Facultatea de Farmacie prin prisma metodologiei de cercetare a medicamentelor și familiarizarea studenților de la Facultatea de Medicină cu acest proces, cu scopul integrării în programele de studii la cele două facultăți.

Potrivit managerului de proiect, profesorul Olga Tagadiuc, proiectul prevede crearea laboratoarelor de biotehnologie, a celui de nanotehnologie farmaceutică și design al medicamentelor, precum și dotarea sălii de studii și de cercetare cu sisteme educaționale specializate, ceea ce va facilita însușirea procesului de dezvoltare și de utilizare rațională a medicamentelor. Totodată, acestea vor contribui la educarea biotehnologică a studenților, prin însușirea abilităților practice avansate în domeniul analizelor fizico-chimice și bioanalizei, și la aplicarea diverselor metode moderne de cercetare a proprietăților medicamentelor.

„Este un moment oportun pentru dezvoltarea experimentelor biotehnologice de laborator și trecerea consecventă la linii industriale farmaceutice pentru producerea medicamentelor moderne. Astfel, ca rezultat al implementării proiectului *FORCE-Farm* se preconizează să asigurăm o pregătire integrată a medicilor și farmaciștilor prin prisma cunoașterii medicamentului, să dezvoltăm abilitățile de colaborare în echipe interprofesionale, ceea ce ar permite o evaluare multilaterală a pacientului și o luare a deciziilor terapeutice mai informate în contextul aplicării principiilor medicinei personalizate”, a afirmat profesorul Olga Tagadiuc.

Valoarea totală a investițiilor în cadrul runde a II-a a proiectului „Învățământul superior din Moldova” este de peste 10 milioane de euro, de care vor beneficia cinci universități din țară.

Integrare europeană prin cercetare și inovare

Inventatori, cercetători, studenți-doctoranzi și cadre științifico-didactice de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au prezentat într-un mod interactiv inovațiile și rezultatele proiectelor de cercetare obținute în perioada 2022-2023 în cadrul Zilei Științei – eveniment organizat sub egida Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova. Cea de-a XIII-a ediție s-a desfășurat cu genericul „Integrare europeană prin cercetare și inovare”, în data de 20 noiembrie curent, la Palatul Republicii.

În deschiderea ceremoniei, studentul-doctorand Ivan Negară, Disciplina de hematologie, Departamentul Medicină Internă a USMF „Nicolae Testemițanu”, a fost menționat cu *Diploma de Onoare*

a Ministerului Educației și Cercetării, în semn de recunoștință și apreciere a activității prodigioase în domeniile cercetare și inovare. În acest context, tânărul cercetător a mulțumit Almei Mater pentru susținerea ideilor sale și oferirea multor oportunități de cercetare. „Am ales calea în cercetare pentru că nu am privit-o ca pe o carieră sau ca pe un loc de muncă, ci ca o pasiune. Sunt medic, iar cercetarea îmi permite să aplic cunoștințele medicale într-un mod în care nu le pot implementa în rutina clinică. Îmi permite să mă exprim, să fiu creativ,

de vizitator, care au făcut cunoștință cu performanțele științifice ale cercetătorilor Universității expuse: mostre, mulaje, brevete de invenție, certificate de drept de autor, culegeri de rezumate, materiale științifice, postere, prezentări, monografii, trofee și medalii. Majoritatea au rămas uimiți, descoperind cele peste 53 de proiecte ale Universității (35 – naționale și 18 – internaționale).

De asemenea, vizitatorii au manifestat un interes sporit pentru aparatul de screening Doppler, prezentat în cadrul unui workshop, și pentru lecțiile publice susținute de către reprezentanții universității noastre la diferite subiecte, precum: *igiena orală, combaterea utilizării neargumentate a antibioticelor, ingineria tisulară, accidentul vascular cerebral, bolile cronice hepatice, fenomenul dopajului juvenil la sportivi* s.a. La final, cei mai activi participanți la expoziție au primit în dar mostre – literale USMF – create în timp real la o imprimantă 3D.

În cadrul evenimentului, Silvia Ciubrei, coordonatoarea proiectului *Research4Life Country Connectors Network* în Republica Moldova, a prezentat platforma *Research4Life*: cele 5 colecții (HINARI, AGORA, OARE, ARDI și GOALI), condițiile de eligibilitate și de acces pentru țara noastră în anul 2024.

USMF „Nicolae Testemițanu” a participat la *Ziua Științei* alături de alte 33 de instituții de învățământ superior și de cercetare și circa 300 de cercetători din țară.

Nutriția modernă: provocări și oportunități

Departamentul Medicină Preventivă (DMP) al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a organizat în premieră primul simpozion științifico-practic cu participare internațională „Nutriția modernă: provocări și oportunități”. Evenimentul s-a desfășurat în data de 17 octombrie 2023 la Chișinău, în contextul Zilei Mondiale a Alimentației, cu suportul Proiectului moldo-elvețian „Viață Sănătoasă: reducerea poverii bolilor netransmisibile” și în parteneriat cu Ministerul Sănătății al Republicii Moldova și Agenția Națională pentru Sănătate Publică.

În cadrul manifestării, specialiștii au discutat despre situația actuală în dezvoltarea nutriției și rolul nutriționiștilor în promovarea sănătății, și au analizat importanța elaborării unei strategii de comunicare pentru schimbarea comportamentelor alimentare ale populației. Anul acesta Ziua Mondială a

Alimentației a fost dedicată calității apei potabile, iar participanții la conferință au abordat aspectele acestui subiect în țara noastră și au evidențiat importanța apei în alimentație.

Angela Cazacu-Stratu, conferențiar universitar la Disciplina de igienă din cadrul DMI și prodecan la Facultatea de Medicină nr. 1, a menționat că simpozionul reprezintă un eveniment binevenit

pentru cunoașterea și implementarea bunelor practici existente în țările europene, expuse de către experții internaționali și pentru atragerea noilor specialiști în Nutriție umană în activitățile practice.

Forumul a reunit medici specialiști în nutriție din Republica Moldova, România, Elveția și SUA, precum și masteranzii programului de studii Nutriție umană.

Al V-lea Congres Național de Gastroenterologie și Hepatologie

Bolile digestive, inclusiv cele hepatice, sunt cauza diminuării calității vieții și statutului social al unui număr mare de oameni din țara noastră, iar mortalitatea prin bolile hepatice ocupă al III-lea loc în structura generală a mortalității. Datele au fost oferite de rectorul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, în inaugurarea celui de-al V-lea Congres Național de Gastroenterologie și Hepatologie cu participare internațională.

de la reprezentanții clinicilor cu renume mondial, va deschide noi oportunități în soluționarea problemelor stringente ce țin de viața și sănătatea oamenilor, inclusiv prin profilaxia și tratamentul eficient al afecțiunilor hepatice și digestive”, a menționat profesorul Ceban.

Președintele Congresului Eugen Tcaciuc, șef al Disciplinii de gastroenterologie, Departamentul Medicină Internă, președinte al Societății de Gastroenterologie și Hepatologie din Republica Moldova, a subliniat că întrunirea

patologiei, ecografiei și endoscopiei, cât și în posibilitatea de a audia personalități notorii în medicina autohtonă și internațională”, a afirmat profesorul Tcaciuc.

La rândul său, profesorul Dan Lucian Dumitrașcu, invitat din România, s-a declarat impresionat de buna organizare a Congresului, dar și de numărul mare de participanți interesați de problematica gastroenterologiei și endoscopiei, menționând că, în calitate de Doctor Honoris Causa al USMF „Nicolae Testemițanu”, va continua să susțină parteneriatul cu Societatea de Gastroenterologie și Hepatologie de la Chișinău, prin realizarea proiectelor comune de cercetare și a schimbului de experiență în domeniu.

Lucrările forumului s-au desfășurat în mai multe secții sub formă de prezentări orale, mese rotunde și ateliere de lucru cu educație Hands-On în ecografie abdominală și endoscopie digestivă, în limbile română și engleză.

Manifestarea științifică a întrunit speakeri și experți din România, Polonia, Germania, Ungaria, Lituania, Macedonia, Serbia, Belgia, Croația, Italia și Republica Moldova. Programul Congresului a inclus și un curs postuniversitar cu genericul *How to improve the management of digestive diseases*, elaborat de Uniunea Europeană de Gastroenterologie, organizat sub egida Asociației Europene de Gastroenterologie, Endoscopie și Nutriție (EAGEN).

Evenimentul a fost organizat de Disciplina de gastroenterologie și Laboratorul de gastroenterologie ale USMF „Nicolae Testemițanu” în colaborare cu Societatea de Gastroenterologie și Hepatologie din Republica Moldova și EAGEN.

Potrivit rectorului, subiectele preconizate pentru discuție în cadrul acestui forum prezintă nu doar interes științific-practic medical, dar au și o importanță socială semnificativă. „Sunt convins că schimbul de informații și bune practici între oamenii de știință, tinerii cercetători și medicii de diferite specialități din întreaga țară, dar și transferul de cunoștințe

medicilor de profil, pentru al cincilea an consecutiv, confirmă disponibilitatea societății medicale pentru abordarea problemelor actuale, realizarea schimbului constructiv de cunoștințe și experiențe acumulate pe parcursul anilor. „Misiunea Congresului constă atât în familiarizarea specialiștilor cu noile tendințe și provocări în domeniul gastroenterologiei, he-

Realități și perspective în patologia infecțioasă

Catedra de boli infecțioase, tropicale și parazitologie medicală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în colaborare cu Asociația Obștească a Medicilor Infecționiști din Republica Moldova au organizat o conferință națională cu participare internațională, în data de 3 și 4 noiembrie 2023, pentru a elucidă realitățile și perspectivele în domeniul.

În deschiderea forumului, profesorul universitar Tiberiu Holban, șef al catedrei menționate, a accentuat că fenomenul răspândirii patologiilor infecțioase este în legătură directă cu problemele de securitate națională. „Analizând proiectul Strategiei securității naționale a Republicii Moldova, am observat că nu este indicat niciun articol privind *biosecuritatea* în contextul siguranței la nivel de țară. În aceste condiții este necesar de fortificat serviciul autohton de management al bolilor infecțioase la toate capetele: metode de laborator, spații de izolare a pacienților, prevenția ș.a. Bolile infecțioase prezintă un risc sporit, inclusiv din cauza încălzirii globale, fenomen ce duce la răspândirea noilor agenți infecțioși”, a constatat profesorul Holban.

Rectorul Universității Emil Ceban a subliniat că patologiile infecțioase constituie un subiect de studiu continuu pentru savanții din domeniul medical, iar bolile infecțioase rămân o provocare pentru practicieni. Bolile infecțioase reprezintă un pericol enorm pentru civilizație, afectând toate sferile vieții sociale. „Structura sistemului de sănătate presupune ca pacientul cu boală infecțioasă, în majoritatea cazurilor, inițial se adresează la medicii din prima linie – medici de familie, medici de urgență, internști, pediatri ș.a. De aici și necesitatea unei pregătiri temeinice a specialiștilor în vederea depistării precoce a bolnavilor și acordării asistenței medicale de urgență, în special pacienților cu boli infecțioase severe”, a menționat rectorul.

Profesorul Ceban a accentuat că formarea cadrelor medicale la nivel universitar și postuniversitar se realizează în conformitate cu standardele naționale și internaționale, iar Universitatea, fiind mereu deschisă spre inovare, contribuie la dezvoltarea

rea acestui domeniu în țara noastră și prin cercetările realizate în cadrul unor proiecte naționale și internaționale. „Colaborarea prodigioasă cu partenerii din alte țări ne oferă posibilitatea de a ne familiariza cu noutățile științifice și inovațiile în domeniu. Forumul dat deschide noi orizonturi pentru reformarea procesului de instruire medicală și farmaceutică, educarea noilor generații de specialiști medici, farmaciști, stomatologi și asistenți medicali cu studii superioare și pentru prevenirea, diagnosticul și tratamentul bolilor infecțioase cu impact major asupra calității vieții oamenilor”, a punctat rectorul Ceban.

Angela Paraschiv, secretar de stat al Ministerului Sănătății al Republicii Moldova, a declarat că bolile infecțioase, precum COVID-19, tuberculoza, gripa sezonieră și multe altele, au demonstrat în mod dramatic cât de vulnerabilă este omnia omnia în fața amenințărilor microbiene. Și infecțiile asociate asistenței medicale au un impact considerabil asupra sănătății publice, provocând complicații grave, decese. „În ultimii ani, în special perioada pandemiei COVID-19, s-a evidențiat necesitatea acută de cercetare și colaborare, dar și cea de adaptare rapidă la noile amenințări și realități. Această conferință este oportună pentru a evalua nivelul actual de cunoștințe privind patologiile infecțioase și de a identifica soluții pentru prevenirea, diagnosticul și tratamentul bolilor infecțioase”, a afirmat secretarul de stat.

Reprezentanta Biroului Organizației Mondiale a Sănătății în Moldova, Daniela Demışcan, a evidențiat rolul medicilor infecționiști în perioada pandemiei de COVID-19, care au reprezentat *elementul cheie în sănătatea publică* și pentru întregul sistem de sănătate.

Profesorul Gheorghe Plăcintă, șeful Catedrei de boli infecțioase a subliniat că, actualmente, epidemiologia este una dintre cele mai valoroase specialități: „În secolul XXI trăim vremuri incerte, cu amenințări în creștere pe tot globul pământesc. Ne confruntăm cu situații epidemiologice și crize în sănătatea publică ce

erau descrise cândva doar în manualele școlare, iar acum sunt prezente în Republica Moldova. În anul 2022 am avut și cazuri de gripă aviară la păsări. Această interferență cu virusul uman și porcine poate crea noi variante de maladii ce pot avea consecințe letale de până la 50%. Avem nevoie de conlucrare interdisciplinară între specialiști în biologia moleculară, genetică și epidemiologi, microbiologi și medici de familie.”

Evenimentul științific a întrunit 130 de participanți și specialiști cu renume din România, Polonia și Ucraina, care au abordat: *gripa și IRVA; infecția HIV/SIDA; hepatitele virale, acute și cronice; diagnosticul de laborator; sepsisul și rezistența antimicrobiană; infecțiile latente și cronice; maladiile parazitare ș.a.*

Inovații în tratamentul miopiei

Peste 100 de participanți s-au întrunit la conferința științifico-practică cu participare internațională cu genericul „Ziua Miopiei”, în data de 12 și 13 octombrie 2023. Forumul, organizat de Catedra de oftalmologie și optometrie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în parteneriat cu Societatea de Ortokeratologie și Managementul Miopiei și Societatea de Glaucom și Inflamații Oculare din Republica Moldova, a reunit și invitați speciali de la Academia Europeană și Internațională de Ortokeratologie și Managementul Miopiei (EurOk).

Moderatoarea evenimentului Lilia Dumbrăveanu, șefa Catedrei de oftalmologie și optometrie, le-a exprimat recunoștință prezenței la conferință pentru intenția de a efectua un schimb de experiență și a prezenta cele mai recente descoperiri și inovații în tratamentul miopiei.

Rectorul Emil Ceban a menționat că această conferință atrage atenția asupra unei probleme stringente în sănătatea oculară și consolidează prestigiul USMF „Nicolae Testemițanu” în calitate de centru de excelență în oftalmologie și optometrie. Universitatea și-a asumat formarea specialiștilor în acest domeniu începând cu anul 2017, odată cu lansarea programului de studii superioare de licență Optometrie, grație proiectului de colaborare moldo-norvegiană cu Universitatea de Sud-Est din orașul Kongsberg.

În opinia profesorului Victor Lacusta, șef al Catedrei de medicină alternativă și medicină complementară, cercetările în oftalmologia modernă au depășit demult structurile și funcțiile analizatorului vizual: „În prezent se află în dezvoltare oftalmologia funcțională integrativă, care este cheia succesului și viitorul oftalmologiei. Profilaxia eficientă a miopiei trebuie să fie una din sarcinile principale prin activitățile comune ale medicilor, Ministerului Sănătății și a altor organe abilitate.” Profesorul a accentuat necesitatea elaborării unui program de stat de profilaxie în școli, exemplificând prin faptul că în Republica

China, în toate instituțiile de învățământ primar și secundar, elevii efectuează exerciții de masaj pentru zona ochilor de 2 ori pe zi. Un sondaj preventiv în rândul copiilor denotă eficiența acestei metode prin scăderea cazurilor de miopie cu 24 la sută.

Rodica Bilba, asistent universitar la Catedra de oftalmologie și optometrie, președinta Societății de Ortokeratologie și Managementul Miopiei din RM, a afirmat că *este o onoare să învățăm de la colegii specialiști de talie mondială și să ne încadrăm în lupta cu această patologie foarte răspândită.*

Valeriu Cușnir, profesor universitar la Catedra de oftalmologie și optometrie, președinte al Societății de Glaucom și Inflamații Oculare din Republica Moldova, a făcut o incursiune în istoria optometriei din țara noastră. În prezent, la programul de licență Optometrie își fac studiile 65 de studenți și la programul de master Optometrie clinică – 6. În anul curent va finaliza studiile a 4-a promoție de optometriști, care se vor încadra în sistemul de sănătate. Studenții din două promoții au efectuat un stagiu practic în Norvegia timp de două săptămâni, iar 11 studenți și 4 masteranzi din Norvegia au realizat un stagiu de 3 luni la universitatea noastră, prin intermediul programului Erasmus+.

În cadrul conferinței au fost abordate subiecte precum: *perceperea refracției și a vederii binoculare, cunoștințe de bază în optica fiziologică cu interpretarea din punct de vedere clinic, aspectele cheie în alegerea lentilelor ortokeratologice, epiteliopatia în contextul purtării lentilelor ortokeratologice ș.a.*

„O singură sănătate” – umană, animalieră și mediu

Combaterea rezistenței la antimicrobiene, prevenirea și controlul bolilor transmisibile și netransmisibile, provocările schimbărilor climatice pentru sănătatea umană, animalieră și problemele de mediu au fost subiectele cheie discutate în cadrul conferinței naționale cu participare internațională „O singură sănătate – realizări și provocări”. Manifestarea științifică s-a desfășurat la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în data de 23 și 24 noiembrie 2023. Evenimentul a întrunit oameni de știință, tineri cercetători, cadre profesoral-didactice și experți în sănătate pentru a împărtăși rezultate științifice recente, tendințe și preocupări, precum și a găsi soluții pentru provocările din domeniu.

Rectorul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, a subliniat că sănătatea oamenilor și cea a animalelor sunt interdependente și legate de ecosistemele în care coexistă și evoluează constant. Conform Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), aproximativ 75% dintre maladiile umane emergente provin de la animale. Mediul este afectat de factorul uman prin poluare și contaminare, ceea ce influențează schimbările climatice, iar ca urmare oamenii și animalele suportă consecințele. „Conceptul *o singură sănătate* este multidimensional și impune specialiștilor din diverse domenii să-și unească eforturile pentru îmbunătățirea sănătății globale prin comunicare, coordonare și colaborare. Primii pași în consolidarea inițiativei *o singură sănătate* au fost realizați de universitatea noastră în anul 2020, noul concept fiind introdus în programele de studii universitare și postuniversitare la disciplinele de: Epidemiologie, Igienă, Microbiologie și Imunologie ale Departamentului

Medicină Preventivă”, a precizat rectorul Ceban.

La inaugurarea forumului au participat mai mulți oficiali, printre care ministrul sănătății Ala Nemerenco, reprezentanta OMS în Republica Moldova Miljana Grbic și alți experți, care au subliniat importanța evenimentului prin abordarea multidisciplinară a conceptului *o singură sănătate* în trei domenii esențiale – sănătate umană, animalieră și mediu – cu accente pe utilizarea rațională a antimicrobienelelor, prevenirea și controlul infecțiilor, vaccinarea și supravegherea integrată.

La conferință s-au reunit savanți, tineri cercetători și reprezentanți ai instituțiilor responsabile din țară și din alte state, precum: România, Ucraina,

Danemarca, Austria, Turcia, Georgia, Țările de Jos, Grecia, Azerbaidjan, care au realizat un schimb de experiență privind abordarea sănătății pe cele trei direcții.

Programul evenimentului a inclus și trei ateliere de lucru, iar materialele științifice au fost publicate în Revista „One Health & Risk Management”.

Forumul a fost organizat în cadrul proiectului „EU4Moldova: pentru un sistem de sănătate durabil” de către Asociația de Biosiguranță și Biosecuritate din Republica Moldova, în colaborare cu Agenția Națională pentru Sănătate Publică, USMF „Nicolae Testemițanu”, Biroul de țară al OMS și cu sprijinul financiar al Uniunii Europene.

Proiectul „DiaMed@USMF Nicolae Testemițanu” – suport în educația prin cercetare a tinerilor medici

Universitatea de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” promovează inovațiile în domeniul medicinei, motivează capacitățile comunității academice, dezvoltă parteneriate proactive cu instituții similare și de cercetare internaționale cu suportul specialiștilor originari din Republica Moldova care activează în străinătate. Diaspora este recunoscută ca o resursă valoroasă pentru țară, iar absolvenții universității noastre care participă în cadrul proiectului „Implicarea specialiștilor medicali din diasporă în dezvoltarea țării de origine” („DiaMed@USMF Nicolae Testemițanu”) contribuie semnificativ la educația medicală în țara noastră. Inițiativa a fost demarată de universitatea noastră cu suportul proiectului „Fondul de Consiliere în Politici”, finanțat de Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Schimb de experiență în studierea epilepsiei

Laboratorul de neurobiologie și genetică medicală al USMF „Nicolae Testemițanu” a organizat în data de 25 septembrie 2023 un workshop cu genericul „Platforma Sophia Genetics – instrument pentru analiza datelor de secvențiere de nouă generație”. Formator a fost Viorica Chelban, doctor în științe medicale în domeniul neuroștiințe, specialist în boli rare și genetice la Spitalul de Neurologie și Neurochirurgie din Londra, Marea Britanie, cercetător științific în domeniul bolilor neurodegenerative și neurogeneticii la Institutul de Neurologie al University College London, și în Laboratorul de neurobiologie și genetică medicală al universității noastre.

Atelierul a avut drept scop instruirea cercetătorilor din cadrul Laboratorului în vederea analizei și interpretării datelor de secvențiere de nouă generație, cu ajutorul platformei Sophia Genetics – o rețea globală de partajare a datelor, ce permite instituțiilor din domeniul sănătății să obțină rapid informații complete și precise, bazată pe date, pentru a îmbunătăți rezultatele și eficiența acestora în domeniul sănătății la nivel mondial. Tehnologiile utilizate sunt deja aplicate în cercetarea cancerului și a tulburărilor ereditare, unde combinarea informațiilor genomice și fenotipice este vitală, pentru a sprijini descoperirile, deciziile medicale privind diagnosticul și tratamentul, și eforturile de preparare a medicamentelor.

În opinia conferențiarului universitar Vitalie Chiosa, cercetător științific superior, workshopul a oferit noi perspective asupra bazei genetice pentru a detecta pacienții predispuși să dezvolte rezistență la tratament: „Utilizarea analizelor de înaltă performanță, cu precădere a datelor obținute prin secvențierea de nouă generație ce investighează genele și produsele lor, va facilita obținerea unui răspuns favorabil în tratamentul pacienților epileptici.”

Astfel, cunoștințele teoretice și abilitățile practice obținute vor fi aplicate la studierea caracteristicilor pacienților cu epilepsie din Republica Moldova, care reprezintă subiecții studiului proiectului moldo-turc „Extending the genetic landscape of drug-resistant epilepsy”, implemen-

tat de către Laboratorul de neurobiologie și genetică medicală al USMF „Nicolae Testemițanu” în parteneriat cu Centrul de Genomică și Celule Stem (GENKOK) din orașul Kayseri, Turcia. Proiectul comun include schimbul de rezultate științifice și de cercetare, de informații și de documente ce rezultă din cooperarea științifică și tehnologică bilaterală în domeniul epilepsiei refractare la farmacoterapie (epilepsie farmacorezistentă) – o formă de care suferă aproape o treime dintre cele 70 de milioane de pacienți diagnosticați cu această maladie neurologică.

Model inspirațional pentru tânăra generație de cercetători

În perioada 25-28 octombrie 2023 a avut loc o nouă vizită a unui specialist din diasporă – Daniela Mîrzac, medic rezident la specialitatea Neurologie și student-doctorand în cadrul Școlii Doctorale în domeniul Științe Medicale la USMF „Nicolae Testemițanu” și la Universitatea Johannes Gutenberg din Mainz, Germania, sub îndrumarea profesorului Sergiu Groppa – membru al diasporii medicale. Activitatea sa de cercetare este concentrată pe studiul translațional al bolii Parkinson. În iunie 2023 a publicat articolul „Translating Pathological Brain Activity Primers in Parkinson’s Disease Research”, în calitate de autor principal, în revista „Research (Wash D C)”.

Tânără a avut mai multe întâlniri cu membri ai comunității universitare, inclusiv cu reprezentanții Departamentului Cercetare din cadrul Institutului Național de Cercetare în Medicină și Sănătate (INCMS) și cu prorectorul pentru activitatea de cercetare, academicianul Stanislav Groppa, pentru a discuta direcțiile de colaborare în domeniu.

Daniela Mîrzac a accentuat rolul indispensabil al cercetării în dezvoltarea medicinei: „Oferă șansa la 1% dintre medicii să facă cercetare în științe fundamentale și vei avea inovație și, cel mai important, de a efectua cercetări acasă.”

În cadrul discuției au fost identificate mai multe aspecte comune de colaborare: schimb de experiență în cercetarea medicală, dezvoltarea proiectelor de cercetare pe filiera domeniilor imunohistochimie, genomix și proteomics pentru a aprofunda medicina personalizată.

Programul vizitei a inclus și o masă rotundă cu genericul „Cercetarea în sănătate și biomedicină, experiența diasporii și oportunități de colaborare și dezvoltare pentru știința din Republica Moldova”, la care au participat 25 de mediciști. Tinerii au fost impresionați de invitata din diasporă și i-au adresat întrebări cu privire la activitatea de cercetare și experiența sa în programe de mobilitate academică.

La finele runde de întrebări și răspunsuri tânără cercetătoare a venit cu un mesaj către colegii săi de la Alma Mater: „Aplicați în parcursul Dvs. academic cercul lui Aristotel – în mijloc este ceea ce cunoaștem, ceea ce este în afară este ceea ce putem cunoaște. Vă invit să extindeți această sferă prin participarea la activități științifice, proiecte naționale și internaționale.”

În cadrul proiectului „Implicarea specialiștilor medicali din diasporă”, Daniela Mîrzac își propune să încurajeze și alți specialiști din domeniul medical originari din Republica Moldova și

activi în străinătate să se alăture acestei inițiative. „Participarea diasporii la educația viitorilor medici și la dezvoltarea cunoștințelor specialiștilor deja formați este de o importanță majoră. Cei din diasporă dețin, de obicei, o vastă experiență acumulată în diverse centre medicale și consider că ar trebui să transmită bunele practici medicilor din țară”, a afirmat invitata.

Profesorul universitar Alexandru Corlăteanu, șef al Secției de cooperare în cercetare din cadrul Departamentului Cercetare, a subliniat că „aceste întâlniri reprezintă un pas important în fortificarea colaborării prin transferul de cunoștințe între profesioniștii din domeniul medical din Republica Moldova și cei din diasporă, având ca obiectiv final îmbunătățirea serviciilor și a cercetării medicale în țară. Este un exemplu elocvent al modului în care experiența și cunoștințele acumulate în străinătate pot contribui la dezvoltarea sistemului medical autohton, iar Daniela Mîrzac reprezintă un model inspirațional pentru tânăra generație de cercetători”.

Sporirea nivelului de competență a viitorilor medici

În data de 20 și 21 noiembrie 2023, la universitatea noastră a avut loc cea de-a treia vizită a unui specialist din diaspora medicală – Neli Secora-Ungureanu, medic neurolog, șefa Secției de neurologie la Clinica de Rehabilitare Elbland din Grobenhain, Germania. A absolvit USMF „Nicolae Testemițanu”, ulterior și-a continuat studiile postuniversitare de rezidențiat la specialitatea Neurologie, la Institutul de Medicină Urgentă.

Neli Secora-Ungureanu a avut o întâlnire cu studenții și a împărtășit din

experiența sa profesională – prezentând cazuri clinice și practici bazate pe dovezi, dezvoltând abilități clinice și de comunicare pentru diagnosticul și tratamentul acestora. Pentru obținerea unor rezultate optime în beneficiul pacienților, specialistul a desfășurat o colaborare activă cu alți profesioniști din domeniul sănătății.

Reprezentanta diasporii și-a anunțat disponibilitatea de a contribui la extinderea oportunităților pentru medicii din diaspora la USMF „Nicolae Testemițanu”: „Toți studenții merită să beneficieze de un sistem medical de calitate acasă, similar cu cel din restul Europei. Este o datorie morală față de Universitatea care m-a format să mă implic în educația medicală și să contribuie la sporirea nivelului de competență a viitorilor medici. Diaspora nu trebuie să fie doar un spec-

tator, ci să participe activ la progresul țării noastre. Principala mea motivație este să aduc beneficii pacienților. Prin colaborare și schimb de experiență putem îmbunătăți sistemul medical și să oferim o îngrijire de calitate în țara noastră.”

Academicianul Stanislav Groppa, prorector pentru activitatea de cercetare, a declarat că profesioniștii din diasporă, prin dedicarea lor, demonstrează că se poate realiza o schimbare pozitivă și durabilă în Moldova. „Diaspora deschide noi orizonturi și promovează valorile europene în sistemul medical autohton. Prin eforturi comune, se pot realiza progrese semnificative în oferirea unor servicii medicale de calitate și în consolidarea integrării europene în domeniul sănătății. Neurologul Neli Secora-Ungureanu este un exemplu elocvent

al modului în care experiența acumulată în străinătate poate fi transpusă în beneficiul comunității noastre medicale. Investiția în educația medicală reprezintă investiția în viitorul sănătății noastre”, a declarat academicianul Groppa.

„Cenușăreasa cardiologiei”

În perioada 29 noiembrie - 1 decembrie 2023, Alexandr Ceasovschi, absolvent al universității noastre, actualmente – asistent universitar la Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” Iași, România, specialist în medicină internă și cardiologie, doctor în științe medicale și membru al Societății Europene de Ateroscleroză, a vizitat Alma Mater pentru a-și împărtăși experiența și bunele practici din experiența profesională obținută într-o entitate europeană.

Dr. Ceasovschi a ținut o prelegere captivantă cu tema „Enigmele aterosclerozei prin prisma bolii arteriale periferice”, parafrazând-o „cenușăreasa cardiologiei”. Doctorul le-a transmis studenților informații esențiale pentru devenirea lor profesională, evidențiind necesitatea studiilor continue și antrenarea în activități de cercetare și inovare, pentru a contribui la dezvoltarea științelor medicale și acumularea de competențe extinse.

„Această vizită a consolidat legăturile de colaborare între USMF „Nicolae Testemițanu” și specialiștii din diasporă, subliniind angajamentul instituțional în promovarea excelenței în cercetare și dezvoltarea medicală continuă”, a afirmat prorectorul Groppa.

Imunodeficiențele primare în era screeningului neonatal

Circa 150 de medici, pediatri, neonatologi, internști, specialiști de laborator clinic și imunologic și cercetători științifici au participat la lucrările conferinței naționale cu participare internațională „Imunodeficiențele primare în era screeningului neonatal”, desfășurată în data de 6 și 7 octombrie 2023.

Manifestarea științifică a fost organizată de Laboratorul de alergologie și imunologie clinică în parteneriat cu Departamentul Pediatrie ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. La conferință au fost prezentate rezultatele cercetărilor științifice obținute în cadrul proiectului instituțional „Elaborarea metodelor inedite de diagnostic precoce al maladiilor imunodeficientare în baza studiului clinico-imunologic și molecular-genetic al pacienților cu suspjecție la imunodeficiențe primare” din Programul de Stat pentru perioada 2020-2023.

În deschiderea conferinței, profesorul universitar Lucia Andrieș, șefa Laboratorului și conducătorul proiectului instituțional, a menționat relevanța subiectului abordat de comunitatea medicală și cea științifică pentru întreaga societate, și a accentuat că proiectul respectiv este inclus, din anul 2022, în Programul Global de Secvențiere Genetică de ultimă generație, fiind susținut de către Centrul de Cercetare Jeffrey Modell Foundation.

Angela Paraschiv, secretar de stat al Ministerului Sănătății al Republicii Moldova, a subliniat faptul că actualmente sunt descrise peste 300 de sindroame de imunodeficiență: „Deși incidența acestor sindroame este una redusă, sumarul acestor patologii este unul înalt. Astfel,

prevalența estimată la nivel mondial denotă afectarea unei persoane din 2000 până la 5000 de persoane din diferite țări cu variația de patologii specifică. În Republica Moldova este necesară crearea unui registru național al pacienților cu imunodeficiență primară, fapt ce ar permite să determinăm impactul real și, inclusiv, să venim cu un răspuns la nivel de țară”.

În opinia acad. Stanislav Groppa, prorector pentru activitatea de cercetare, sănătatea oamenilor este o prioritate, inclusă în numeroase studii de cercetare. „Procesele imunodeficienței sunt foarte importante și parcurg câteva etape: evoluția – perioada în care noi creștem, ne maturizăm, și involuția – un proces inevitabil pentru viața omului, ce duce la diminuarea activităților și a socializării, procesele imunobiologice fiind implicate în aceste mari exerciții ale vieții umane. În prezent, ne aflăm la etapa de reorganizare a sistemului de cercetare, inclusiv prin elaborarea unor strategii în domenii noi: medicina personalizată, fondarea Bi-

obăncii naționale și aprobarea Legii băncii biologice, fondarea Centrului de Medicină Moleculară și a Centrului de Biotehnologii”, a afirmat prorectorul.

Profesorul Ninel Revenco, șefa Departamentului Pediatrie, a menționat că problemele autoimunității, autoinflamației sunt interconectate și ar trebui cercetate problema oricărui copil care vine cu pro-

bleme autoimune din fragedă copilărie: „În anul 2023, grație secvențierii genomice au fost identificate 5 maladii noi, care clinic s-ar prezenta identic: febră, pierdere ponderală, dar secvențierea genomică identifică acel defect ce ne permite să stabilim diagnosticul și tratamentul personalizat”.

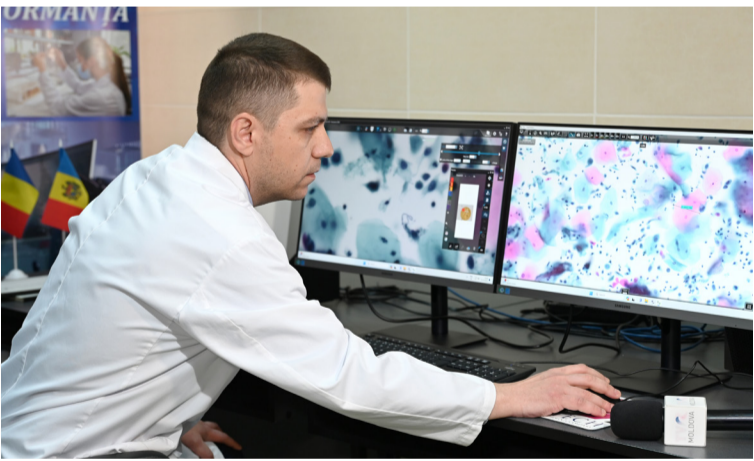
La conferință au participat reprezentanții Centrului de Cercetare Jeffrey Modell Foundation, Universității de Medicină din Spania, Centrului de Maladii Imunodeficientare din Iran, Centrului Imunologic și Molecular-Genetic din Belarus, Universității de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” Iași, România și a.

Scanner performant – donat de Guvernul României

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fost dotată cu un scanner performant – sistem de imagistică digitală a lamelor histologice, citologice și imunohistochemice – proiect realizat și finanțat de către Departamentul pentru Relația cu Republica Moldova (DRRM) din cadrul Guvernului României. Procesul verbal de predare-primire a echipamentului tehnic a fost semnat în data de 17 noiembrie 2023 de către Adrian Dupu, secretarul de stat al DRRM, și rectorul Universității Emil Ceban.

Rectorul a menționat că, din acest moment, „cadrele științifico-didactice, studenții, medicii rezidenți și practicienii vor avea posibilitatea să predea și să studieze disciplina Morfopatologie utilizând tehnologii avansate. Ei vor aplica în procesul educațional tehnologiile moderne, fapt ce va avea un impact semnificativ atât asupra calității procesului de studii și formării clinice a viitorilor medici din țară, cât și a cercetărilor științifice în domeniu. „Scannerul reprezintă o resursă valoroasă ce le va permite beneficiarilor de studii și cercetătorilor să obțină abilitățile necesare pentru stabilirea diagnosticului și tratamentului pentru diverse maladii. Prin această donație suntem mai aproape de obiectivele noastre de îmbunătățire a sistemului de învățământ medical și a asistenței medicale conform standardelor europene, susținând astfel aspirațiile de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană”, a declarat rectorul Ceban.

La rândul său, Adrian Dupu, secretarul de stat al DRRM din cadrul guvernului român, a subliniat că scannerul performant va eficientiza activitatea cadrelor didactice, medicilor rezidenți și a cercetătorilor. „Mă bucur că am reușit să susținem USMF „Nicolae Testemițanu” în educația de calitate, ce nu poate fi efectuată fără un echipament performant, precum și în asigurarea sănătății cetățenilor Republicii Moldova. Acesta este primul proiect implementat cu universitatea Dumneavoastră, însă ne dorim să continuăm să dezvoltăm și alte proiecte, care să vină în sprijinul educației în Republica Moldova, o educație de calitate nefiind posibilă în lipsa unei infrastructuri și a echipamentului necesar. Prin ceea ce facem încercăm să îmbunătățim și condițiile de studii pentru studenți”, a afirmat oficialul român.

Profesorul Eugen Melnic, șeful Catedrei de morfopatologie, a subliniat că a fost un vis de a ajunge printre puținele universități din Europa, care au implementat acest

sistem de digitalizare pentru studierea patologiilor chirurgicale, ginecologice, neuropatologice ș.a. „Suntem în era digitalizării, în care viitorii doctori sunt obișnuiți cu noile tehnologii, iar prin acest sistem vom atrage și mai mulți specialiști pentru a studia atât patologia, cât și medicina viitorului”, a spus profesorul.

În final, rectorul a exprimat recunoștința Guvernului României și secretarului de stat al DRRM pentru suportul substanțial oferit universității noastre și altor instituții de învățământ superior din

Republica Moldova, reiterând aspirația comunității academice la o colaborare de durată cu partenerii români.

Ulterior, specialiștii morfopatologi au demonstrat cum funcționează sistemul de imagistică digitală, producerea imaginilor ale lamei cu diapoziții întregi și cu vizualizare live, folosind un software ce permite să examineze lama integral sau o porțiune și să mărească imaginea sau o rezoluție înaltă. Imaginile lamelor pot fi stocate pe un server și creată o lamotecă digitală, ce va eficientiza procesul de studii și cercetare în domeniul morfopatologiei, dar și a altor discipline.

Avantajele acestui scanner performant sunt: scanarea totală sau parțială a lamei cu câmp luminos; vizualizarea imaginilor lamelor scanate pe orice computer și de un număr nelimitat de studenți în același timp, fapt ce facilitează dialogul și studiarea în grup; elimină necesitatea de creare și menținere a laboratoare-

lor cu lame de microscop; lamele pot fi pregătite din cele mai bune exemplare histologice, citologice și imunohistochemice în scop didactic și pentru cercetarea contemporană; dispăre necesitatea de a pregăti mai multe seturi de lame pentru învățare; permite schimbul de lame între universități, astfel, încât o bibliotecă de lame de înaltă calitate poate fi dezvoltată rapid cu costuri minime și poate include lame ce ar fi dificil sau imposibil de pregătit local, cum ar fi lamele cu colorații imunohistochemice specifice, reprezentând bolile rare în Republica Moldova ș.a. Totodată, sistemul permite identificarea cazurilor folosind coduri de bare, astfel datele cu caracter personal sunt protejate, dispune de setări flexibile pentru diferite proprietăți ale țesuturilor și o gamă largă de rezoluție a imaginii.

Scannerul „Pannoramic” a fost instalat în Laboratorul histopatologic al Catedrei de morfopatologie. Valoarea donației constituie circa 60 de mii de euro.

USMF „Nicolae Testemițanu” – atractivă pentru tinerii din Republica Democrată Congo

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fost vizitată de Leopold Abibo Lomalisa, responsabil de relații în afaceri în România și Republica Moldova din cadrul Ambasadei Republicii Democrată Congo în România, în data de 13 octombrie 2023,

Diplomatul a avut o întrevedere cu rectorul Emil Ceban și a anunțat că scopul vizitei sale este de informare privind condițiile de admitere la studii a cetățenilor congolezi. „Analizând oferta educațională din țările europene, am identificat USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova – o instituție cu o reputație foarte bună la nivel internațional, ce oferă studii de calitate la prețuri accesibile, și sunt aici pentru un dialog cu toți factorii de decizie”, a menționat Leopold Abibo Lomalisa.

Rectorul Ceban a prezentat oferta educațională a Universității și a vorbit despre experiența reușită în instruirea studenților internaționali de-a lungul timpului, adaptarea programelor de studii la standardele internaționale, actualizarea și diversificarea curriculumului, optimizarea metodelor de instruire și practică medicală, asigurarea condițiilor de trai în cămine pentru studenții internaționali în dependență de specificul cultural al acestora.

„Avem aproape 20 de ani de experiență în pregătirea studenților internaționali. În prezent, la universitatea noastră își fac studiile cca 2000 de studenți din 36 de țări. Un rol determinant îl au acreditările internaționale pe care le-am obținut, instruirea în patru limbi, accesul la o multitudine de resurse logistice și informaționale. Suntem o instituție francofonă și prin intermediul Agenției Universitare

a Francofoniei implementăm proiecte ce contribuie la îmbogățirea cunoștințelor și abilităților profesionale ale pedagogilor, studenților și rezidenților noștri. Pe parcursul anilor au fost organizate multiple conferințe, ateliere, simpozioane și mese rotunde la diferite specialități medicale.

rarea condițiilor de trai, menționând că țara noastră prezintă un punct de atracție pentru mulți tineri din Congo, care ar vrea să-și continue studiile la medicină în țara noastră.

„Suntem deschiși pentru colaborare cu țara Dvs. și trebuie să stabilim procedura de conlucrare, să coor-

Ne mândrim cu profesorii noștri care au susținut cu succes teze de doctorat prin cotelul de universități din Angers, Grenoble și Universitatea Liberă din Bruxelles”, a afirmat rectorul.

Profesorul Ceban a menționat că în conformitate cu Planul strategic de dezvoltare, instituția noastră continuă mereu să construiască un spațiu universitar francofon favorabil, să promoveze excelența și calitatea în instruire, cercetare și în autogovernarea studențească.

Diplomatul congolez a manifestat un interes deosebit pentru oferta educațională a Universității, condițiile de înscriere, taxele de studii, asigu-

donăm anumite etape cu Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova și Biroul de Migrație și Azil, iar în ceea ce privește aspectele diplomatice mizăm pe suportul Ambasadei Republicii Moldova în România, cu care avem relații foarte bune”, a conchis rectorul.

Leopold Abibo Lomalisa și-a luat angajamentul de a crea în țara sa un birou de recrutare și triere a doritorilor de a studia medicina în Moldova, ce va facilita dialogul între reprezentanții USMF „Nicolae Testemițanu” și potențialii studenți din Congo, prin distribuirea materialelor informative și promoționale.

Research4Life – parteneriat pentru Obiectivele de Dezvoltare Durabilă

Research4Life (R4L) este numele colectiv a cinci programe: HINARI – Cercetare pentru sănătate, AGORA – Cercetare în agricultură, OARE – Cercetare în mediu, ARDI – Cercetare pentru dezvoltare și inovare, și GOALI – Cercetare pentru justiție globală. R4L oferă acces on-line gratuit sau la preț redus țărilor cu venituri mici și medii la resurse științifice și profesionale. Scopul R4L este de a reduce decalajul de cunoștințe între Nordul și Sudul global, facilitând accesul la informația științifică și publicarea rezultatelor cercetătorilor din Sudul global, de a contribui la crearea unui ecosistem de cercetare divers și echitabil pentru toți, pentru a îmbunătăți educația, a stimula cercetarea și inovarea, și a elabora politici în sănătate, agricultură, mediu ș.a.

Research4Life este dedicată Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale ONU. Structura public-privată unică a R4L îi permite să lucreze în mod eficient în conformitate cu SDG17: Parteneriat pentru ODD și să sprijine comunitatea de utilizatori atât în calitate de consumatori, cât și de producători de cercetări, și să promoveze SDG10: Reducerea inegalităților în interiorul și între țări. Aceste obiective sunt realizate în parteneriat cu: Organizația Mondială a Sănătății (OMS), Organizația pentru Alimentație și Agricultură, Programul Națiunilor Unite pentru Mediu, Organizația Mondială a Proprietății Intellectuale, Organizația Internațională a Muncii; universitățile Cornell și Yale; Asociația Internațională a editorilor științifici, tehnici și medicali, și cu peste 200 de editori internaționali.

Instituțiile locale non-profit din două liste de țări, zone și teritorii (Grupul A și Grupul B) sunt eligibile să se alăture la R4L pe baza a cinci factori: venitul național brut și venitul nominal pe cap de locuitor (conform datelor Băncii Mondiale), lista Națiunilor Unite a țărilor mai puțin dezvoltate, indicele dezvoltării umane (conform raportului Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare), speranța de viață sănătoasă (conform datelor OMS). Instituțiile eligibile sunt: universitățile, colegiile și școlile profesionale, instituțiile de cercetare, ministerele și agențiile guvernamentale, spitalele și alte instituții medico-sanitare publice, ONG-urile naționale, centrele de formare profesională, bibliotecile naționale ș.a.

Din 2002 și până în prezent, peste 11.500 de instituții din peste 125 de țări cu venituri mici și medii beneficiază de acces la peste 200.000 de resurse academice și profesionale evaluate: reviste și cărți de top, baze de date și materiale de referință în domeniile: sănătate, agricultură, mediu, științe ale vieții, fizice și sociale.

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fost prima instituție din țară care s-a înregistrat la programul HINARI, în anul 2002, și până în prezent a asigurat accesul la cele cinci programe ale R4L (HINARI, AGORA, OARE, ARDI și GOALI) pentru toate categoriile de utilizatori: cadre didactice și științifico-didactice, cercetători, beneficiari de studii (studenți, masteranzi, studenți-doctoranzi, medici rezidenți, practicieni) și alți specialiști. R4L are un impact major în asigurarea accesului la informație și contribuie la sporirea calității proceselor de instruire, cercetare și practică medicală.

Menționăm că prin intermediul Research4Life – colecția HINARI, pe lângă un spectru vast de reviste și cărți electronice, oferite de cele mai prestigioase edituri, este asigurat accesul la mai multe baze de date de profil medical și farmaceutic (CINAHL, Embase, Pro Quest Dissertations & Theses Global ș.a.), baze de date analitice și scientometrice, ce permit evaluarea productivității și impactului publicațiilor științifice ale autorului și a instituției (Dimensions, SCOPUS, Lens ș.a.). Un alt spectru de resurse sunt materialele de referință (dicționare, enciclopedii, ghiduri și îndrumare).

Un segment valoros constituie resursele axate pe medicina bazată pe dovezi, ce integrează review-uri sistematice, metaanalize, studii clinice (Cochrane Library, Joanna Briggs Institute EBP Database, Duodecim EBM Guidelines, Essential Evidence Plus). Totodată, R4L integrează mai

multe resurse electronice în acces deschis, ceea ce facilitează procesul de căutare și selectare a informației.

În anul viitor Republica Moldova va trece în Grupul B de eligibilitate. Astfel, începând cu 1 ianuarie 2024, fiecare instituție din țara noastră va trebui să achite taxa anuală de 1500 \$ pentru acces la întreaga colecție Research4Life. Se oferă reduceri, dacă trei sau mai multe instituții vor efectua o singură plată împreună, atunci costul va fi de 1000 \$ pentru fiecare instituție, în loc de 1500 \$. Sau dacă o instituție achită pentru doi ani consecutiv, taxa va constitui 2000 \$, în loc de 3000 \$.

Pentru a asigura accesul în continuare la aceste resurse informaționale valoroase, Universitatea a achitat abonamentul la Research4Life pentru următorii doi ani, în baza Deciziei Consiliului de administrație din 06.12.2023. În acest context, membrii comunității universitare sunt îndemnați să utilizeze resursele R4L în activitatea de instruire, cercetare, activitatea profesională ș.a.

Totodată, accentuăm necesitatea respectării normelor de acces a conținutului R4L: accesarea este permisă doar pe teritoriul Republicii Moldova; copierea dintr-o revistă sau carte nu trebuie să depășească 15% la o sesiune de lucru; se interzice plasarea numelui de utilizator și a parolei pe Internet (site-uri, rețele sociale, bloguri personale). În cazul când aceste prevederi nu vor fi respectate, instituția va fi penalizată și accesul va fi sîstat.

Pentru a primi numele de utilizator și parola de acces la Research4Life, dar și pentru alte resurse informaționale la care Biblioteca Științifică Medicală asigură acces, scrieți un mesaj la adresa de e-mail infomedica@usmf.md sau apelați 022 205 490. Totodată, la solicitarea subdiviziunilor universitare, dar și a grupurilor de utilizatori, bibliotecarii pot organiza sesiuni de instruire privind accesarea colecțiilor R4L.

Începând cu luna septembrie 2023, Research4Life în parteneriat cu USMF „Nicolae Testemițanu” implementează proiectul Country Connectors Network în Republica Moldova. Fiind partener tehnic principal, R4L va oferi suport în asigurarea accesului la cele cinci colecții, va facilita comunicarea și promovarea, și va consolida capacitățile utilizatorilor Research4Life la nivel național și regional.

Silvia Ciubrei

Parteneriat moldo-portughez de cooperare interuniversitară

Republica Moldova și Portugalia vor crea relații de colaborare pe segmentul învățământului superior. În acest scop a fost semnată Scrisoarea de Intenție pentru Cooperare Educațională între Consiliul Recto-riilor din Republica Moldova (CCRM) și Consiliul Recto-riilor universităților din Portugalia (CRUP).

Documentul a fost semnat în data de 30 octombrie 2023 de către profesorul António Sousa Pereira, președinte CRUP, rector al Universității din Porto, Portugalia, și de președintele CCRM, profesorul Emil Ceban, rector al USMF „Nicolae Testemițanu”. Certificarea actului de intenție a avut loc la Președinția Republicii Moldova, în contextul vizitei în țara noastră a președintelui Republicii Portugheze Marcelo Rebelo de Sousa.

Obiectivele Scrisorii de Intenție sunt promovarea schimburilor cul-

turale, educaționale și academice; colaborarea și schimbul tehnic între partenerii educaționali semnatari. Relațiile de colaborare se vor axa pe: mobilități interuniversitare ale personalului academic, tehnic și administrativ; schimb de materiale în educație și cercetare, publicații și informații academice; cercetare și publicații în comun; desfășurarea conferințelor, seminarelor sau a altor întruniri academice; organizarea programelor de pregătire tehnică sau administrativă; dezvoltarea și livrarea de cursuri și programe ș.a.

Rectorul Emil Ceban a menționat că acest parteneriat ar urma să contureze un cadru academic și de management între cele două părți semnatare, menit să promoveze internaționalizarea învățământului superior din Republica Moldova.

În aceeași zi, profesorul António Sousa Pereira a vizitat universitatea

noastră, unde a avut o întâlnire cu echipa administrativă, și Centrul Universitar de Simulare în Instruirea Medicală. În cadrul dialogului, omologii

au lansat invitații pentru vizite reciproce în scopul informării și documentării, precum și stabilirii aspectelor de

cooperare bilaterală, iar ulterior încheierii unui acord de colaborare între universități în domeniul educației și cercetării ș.a. Rectorul portughez și-a

exprimat deschiderea pentru inițierea unui parteneriat durabil și fructuos cu USMF „Nicolae Testemițanu”.

În acest context prof. António Sousa Pereira a făcut o scurtă prezentare a Universității din Porto – o instituție de învățământ superior și cercetare științifică cu peste 100 de ani de istorie – lider în Portugalia și recunoscută în întreaga lume. Este considerată cea mai bună universitate portugheză și una dintre cele mai bune 100 de instituții europene conform celor mai importante clasamente ale învățământului superior. Universitatea din Porto are 14 facultăți și oferă programe de studii în domeniile: arhitectură, arte și științe umaniste, inginerie și tehnologie, științe exacte, științe ale naturii, științe ale sănătății, științe sociale, sport și drept. Aici studiază peste 32 de mii de tineri. Cu 48 de unități de cercetare și o comunitate științifică înalt calificată, Universitatea din Porto este unul dintre cei mai mari producători științifici din Portugalia, contribuind cu aproape 25% din întreaga producție științifică națională.

Vizită de lucru la Universitatea Charles din Praga

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și Universitatea Charles din Praga, Republica Cehă, colaborează în vederea fortificării capacităților de simulare în instruirea medicală. În acest scop, rectorul Universității Emil Ceban și Evelina Gherghelegiu, șefa Departamentului Relații Externe și Integritate Europeană, au întreprins o vizită de lucru la Universitatea Charles în perioada 29 noiembrie-2 decembrie 2023.

dicină, dotarea sălilor de operație cu utilaj performant, utilizarea roboților în chirurgie, organizarea serviciilor de asistență medicală primară și chirurgicală.

Vizita a avut loc în cadrul unui proiect ce are ca scop fortificarea bilaterală a capacităților de simulare medicală. Ca rezultat, părțile au convenit asupra inițierii procedurii de depunere a proiectului pentru faza a doua de cooperare, și anume pentru componenta simulare urologică, dez-

Membrii delegației au avut o întrevvedere cu prorectorul pentru educație Marketa Martinkova și cu Alexandr Kandakov, Oficiul Relații Internaționale, cu care au discutat despre semnarea unui memorandum bilateral de cooperare.

Reprezentanții universității noastre au avut întâlniri de lucru cu prof. Martin Vokurka, decanul Facultății de Medicină nr. 1, prof. Otomar Kitnner, șeful Departamentului Fiziologie – partenerii proiectului, care este și prodecan pentru Dezvoltare și Relații Publice la FM1, prof. Ales Linhart, șeful Departamentului Medicină Internă Cardiovasculară nr. 2, prodecan pentru Relații Internaționale la FM1. Ei au vizitat Centrul de Simulare Medicală – departamentele Fiziologie, Patologie, Anatomie, Patofiziologie; Biblioteca Universitară, Muzeul de anatomie și Centrul de Autogovernare Studențească ș.a.

De asemenea, au fost întreprinse vizite și la Spitalul Didactic Universitar: Departamentul Urologie, Departamentul Obstetrică și Ginecologie (amplasat într-o clădire veche de peste 200 de ani, dar unde sunt concentrate tehnologii și servicii de înaltă performanță pentru sarcina fiziologică, sarcina patologică, ginecologia oncologică, planificarea familiei ș.a.) și Departamentul Chirurgie Vasculară.

În context, rectorul Emil Ceban s-a declarat impresionat de Spitalul Universitar, în special de implementarea tehnologiilor de ultimă oră în me-

voltarea capacităților Centrului de Autogovernare Studențească și continuarea mobilităților academice.

În perioada menționată, Andrei Romancenco, șef al Centrului Universitar de Simulare în Instruirea Medicală, și Iurie Saratila, șef adjunct

pentru programe educaționale și evaluare, și Pavel Banov, conferențiar universitar la Catedra de urologie și nefrologie chirurgicală, se aflau în mobilitate academică la această universitate, timp de o lună. În luna decembrie curent, alți doi specialiști în medicină respiratorie vor efectua un schimb de experiență la Universitatea Charles.

Colaborare în domeniul epidemiologiei și rezistenței antimicrobiene

Experti din cadrul Centrului Global pentru Controlul și Prevenirea Bolilor (CDC) și-au anunțat disponibilitatea de a evalua curricula universitară și programele de studii postuniversitare la componentele de sănătate publică, microbiologie, epidemiologie și boli infecțioase implementate de Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. Despre acest fapt a anunțat Steven Becknell, director adjunct al Biroului Regional pentru Europa de Est și Asia Centrală, CDC, care împreună cu Kathryn Hoeflich, reprezentanta USAID Moldova, au vizitat instituția noastră în data de 8 noiembrie 2023.

Ei a avut o întrevvedere cu rectorul Emil Ceban, decanul Facultății de Medicină nr. 1 Gheorghe Plăcintă, șef al Catedrei de boli infecțioase, și reprezentanții Departamentului Medicină Preventivă (Disciplina de microbiologie și imunologie, Disciplina de epidemiologie), care i-au informat despre programele de studii de licență, de master, de rezidențiat și de educație medicală continuă, le-au vorbit despre parteneriatele cu instituțiile de profil din țară și de peste hotare, și despre proiectele de cercetare finalizate și cele în derulare, ce au ca subiect de studiu probleme de sănătate publică.

Potrivit rectorului, pentru ca instituția să devină mai competitivă pe piața educațională internă și externă, au fost acreditate programele de studii integrate, conform standardelor Federației Mondiale pentru Educație Medicală. De asemenea, în ultimii ani se pune accent pe diversificarea programelor de studii, fapt realizat cu susținerea partenerilor internaționali.

cețenie americană. După perioada COVID-19 au fost introduse noi programe de studii, precum Fiziokinetoterapie și reabilitare, Sănătate mintală publică și Nutriție umană, la fel cu suportul partenerilor externi.

„Suntem interesați să actualizăm curricula universitară, să modernizăm laboratoarele de cercetare și clinicile universitare pentru a asigura calitatea procesului didactic și a cercetării, și pre-

Programul de studii Optometrie a fost elaborat cu sprijinul Guvernului Norvegiei, Asistență medicală generată – cu suportul partenerilor din statul Carolina de Nord, SUA. De asemenea, Consiliul Dentar din statul California a acreditat și programul de studii integrate Stomatologie, fapt ce a permis admiterea la studii a rezidenților cu

gătirea specialiștilor conform cerințelor contemporane”, a punctat rectorul.

Steven Becknell a apreciat înalt eforturile comunității universitare și și-a exprimat interesul pentru colaborare în domeniul epidemiologiei și rezistenței antimicrobiene, iar pe parcurs vor fi discutate și alte aspecte sau direcții de conlucrare.

Oportunități pentru cadrele științifico-didactice în cadrul Programului Erasmus+

O sesiune de informare privind oportunitățile Programului Erasmus+ a fost desfășurată pentru cadrele științifico-didactice la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în data de 23 noiembrie curent. Evenimentul a fost organizat de echipa Departamentului Relații Externe și Integritate Europeană în parteneriat cu Oficiul Erasmus+ în Republica Moldova.

Claudia Melinte, coordonator național al Oficiului Național Erasmus+, a relatat despre condițiile de înregistrare și rata de succes a proiectelor, modalitatea de selectare a universităților partener, stabilirea unui subiect concret în dezvoltarea unui proiect, completarea dosarului ș.a. „Formula, concepția și percepția unui program de studii în fiecare instituție de învățământ sunt diferite, totuși Programul Erasmus+ oferă universităților un instrument unic de mobilitate internațională a creditului”, a subliniat coordonatorul național, specificând că recunoașterea creditelor este acel exercițiu ce permite uniformizarea și compararea curriculumurilor universitare și a programelor de învățământ pentru studenții aflați în mobilitate. Totodată, experta a accentuat necesitatea evidențierii problemelor și a bunelor practici existente în vederea îmbunătățirii competențelor de scrie-

re și de prezentare a propunerilor de proiecte Erasmus+.

Cristina Gherman, administrator la Oficiul Național Erasmus+, a prezentat oportunitățile pentru mobilități internaționale de credite și consolidarea capacităților în domeniul

rece în anul curent bugetul prevăzut în acest scop este mai mare, astfel numărul de mobilități va spori.

În final, reprezentantele Oficiului Național Erasmus+ și-au exprimat disponibilitatea de a oferi susținere și consultanță în baza experienței proprii

învățământului superior, și a informat cadrele științifico-didactice și personal universitar administrativ despre acțiunile Jean Monnet (suport pentru predarea, învățarea, cercetarea și debaterile cu privire la diverse aspecte legate de Uniunea Europeană).

În acest context, cadrele didactice au fost încurajate să vină cu propuneri către universitățile partener pentru a multiplica numărul de mobilități, deoa-

pentru a continua dezvoltarea proiectelor internaționale.

Totodată, în data de 20 decembrie curent, Oficiul Național Erasmus+ a organizat o sesiune de informare și pentru studenți, unde au fost prezentate oportunitățile pentru tinerii din Republica Moldova, mobilitățile și schimbul de experiență în contextul internaționalizării studiilor.

Integritatea profesională și lupta cu corupția – un obiectiv național și instituțional

Circa 250 de studenți de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au participat la o acțiune de informare și sensibilizare, organizată de Centrul Național Anticorupție (CNA) în colaborare cu administrația instituției în data de 23 noiembrie 2023. Angajații CNA, Ion Pruteanu, șef Direcție Educație Anticorupție (DEA), și Gr. Lupășcu, inspector principal în DEA, au informat studenții despre integritatea academică și prevenirea actelor de corupție, și le-au explicat care pot fi consecințele acestui flagel.

De asemenea, organizatorii au testat cunoștințele studenților privind aspectele de corupție printr-un joc Quiz „Pro Integritate”, iar șapte tineri care au răspuns corect la întrebări au fost selectați pentru a participa la concursul final, unde vor concura reprezentanții a 12 universități din țară.

O altă acțiune de informare privind integritatea profesională a fost organizată în data de 5 decembrie curent de CNA în parteneriat cu administrația Universității pentru cadrele didactice și științifico-didactice, precum și alți membri ai comunității universitare. Lecția de integritate a fost ținută de către Ion Pruteanu, șeful DEA, care a informat asistența despre rigorile de integritate și instrumentele anticorupție, ce trebuie să fie aplicate la nivel de entitate publică.

În acest context, rectorul Emil Ceban a accentuat că scopul acestor întruniri este de a responsabiliza membrii comunității universitare și de a asigura controlul la nivel

instituțional și de subdiviziune, deoarece integritatea instituțională și profesională pentru Universitate este o prioritate, și doar de atitudine noastră, a fiecăruia, depinde reușita în combaterea acestui flagel social.

Activitățile de instruire au fost desfășurate în cadrul campaniei naționale de informare și sensibilizare „Integritate: credibilitate în sistemul educațional”. Acțiunile respective se înscriu atât în Planul și Strategia națională de integritate și anticorupție pentru anii 2017-2023, cât și în Planul de acțiuni privind promovarea

integrității și combaterea corupției în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu” pentru anul 2023, în contextul desfășurării anuale a Campaniei instituționale cu genericul „Corupția contaminează, fii imun și acționează”.

Administrația Universității condamnă și se pronunță împotriva oricărei forme de corupție și nu va admite comportamente ce contravin normelor morale și legale privind integritatea profesională, inclusiv a actelor interne, precum: Carta universitară, Regulamentul intern, Codul moral ș.a.

Campania de integritate instituțională și de combatere a corupției a fost lansată la USMF „Nicolae Testemițanu” în vara anului 2014, cu scopul de a sensibiliza comunitatea universitară privind problema corupției și încurajarea membrilor acesteia în demascarea eventualelor abateri morale și legale. Anual, la nivel instituțional, se elaborează, se aprobă și se realizează Planul de acțiuni privind promovarea integrității și combaterea corupției.

Mediciniiștii au marcat Ziua Studenților printr-o acțiune de donare de sânge

Sute de studenți ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” s-au alăturat acțiunii Do-nează sânge – fii eroi!, organizată de Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină din Moldova în parteneriat cu Centrul Național de Transfuzie a Sângelui.

Evenimentul a avut loc în contextul Zilei Internaționale a Studenților, marcată anual la 17 noiembrie, cu scopul promovării campaniei naționale de donare a sângelui. Scopul acestei acțiuni este de a suplini rezervele de sânge în țara noastră, de a promova un mod sănătos de viață și de a dezvolta spiritul de responsabilitate socială în rândul cetățenilor.

În timp ce le era prelevat sângele, studenții erau copleșiți de sentimente de mândrie și împlinire sufletească, deoarece conștientizează faptul că prin gestul lor de binefacere ofereau altor oameni o șansă la viață.

Vadim face parte din categoria ce-

lor care donează pentru prima dată, fiind motivat de colegii săi și inspirat de ideea că sângele său poate fi colacul de salvare pentru mulți oameni: „Mă simt foarte bine atât fizic, dar în special spiritual. Numai gândul că ajut mă înarpează. Sunt zeci de cazuri extreme în care pacienții necesită de urgență transfuzie de sânge, însă, cu regret, puțini oameni cunosc care sunt necesitățile reale de sânge pentru salvarea vieților”.

Loredana ne-a mărturisit că a mai participat la astfel de acțiuni nobile: „E un obicei pe care l-am deprins încă de pe băncile colegiului de medicină. Motivația principală de a dona e strâns legată de dorința mea arzătoare să ajut oamenii aflați în suferință, pentru care orice mililitru de sânge contează”.

În cadrul evenimentului au fost colectați circa 84 de litri de sânge.

Centrul Național de Transfuzie a Sângelui a apreciat inițiativa studenților și a transmis administrației Universității o scrisoare de mulțumire. „Promovarea continuă a donării de sânge voluntare este apreciată drept condiția de bază pentru o securitate transfuzională inofensivă, obiectivul scontat fiind schimbarea atitudinii comunității față de donarea sângelui, abordându-o ca pe un act civil de valoare, iar participarea studenților – viitorii lucrători medicali – este un exemplu pentru întreaga societate”, se menționează în scrisoarea semnată de către vicedirectorul instituției Doina Banari.

„Prevenirea traumatismelor și siguranța copiilor în trafic”: campanie națională de informare

„Prevenirea traumatismelor și siguranța copiilor în trafic” este genericul Campaniei naționale, desfășurată în acest an la Liceul Teoretic „Gheorghe Asachi” din Chișinău. La eveniment au participat elevii din clasele I-a și din clasele mai mari și cadre didactice din cadrul instituției. Acțiunea a fost organizată de către Departamentul Medicină Preventivă (DMP) al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în parteneriat cu Inspectoratul Național de Securitate Publică din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (MAI) și Organizația Mondială a Sănătății, și are drept scop informarea privind respectarea regulilor de circulație pentru prevenirea traumatismelor rutiere în rândul copiilor și sporirea gradului de siguranță în trafic.

Potrivit conferențiarului universitar Angela Cazacu-Stratu de la Disciplina de igienă, DMP, campania de informare este la a II-a ediție, dar deja are rezultate. Conform datelor Poliției Rutiere, numărul de accidente și al copiilor implicați în acestea este în scădere, fapt ce denotă că informarea este o forță cu impact pozitiv asupra societății, în special asupra minorilor.

În cadrul evenimentului de lansare, organizatorii au desfășurat mai multe activități interactive – întrebări blitz, ghicitori, jocuri – la care elevii au răspuns, etalându-și astfel cunoștințele privind regulile generale de circulație rutieră, dar și conștientizând unele încălcări pe care le comit. Spre final, elevii au primit materiale informative și accesorii reflectorizante pentru ghiozdan sau haina groasă, pentru a fi vizibili în trafic, în special noaptea și în perioada rece a anului.

De asemenea, reprezentanții Inspectoratului Național de Securitate Publică le-au prezentat elevilor un autovehicul al MAI, în care le-au permis să includă sirena și girofarul, și i-au în-

demnat să aibă încredere în poliști, aceștia declarându-se a fi prietenii copiilor.

brie curent, perioadă în care studenții USMF „Nicolae Testemițanu” de la programul de studii Sănătate publi-

Potrivit datelor Inspectoratului General al Poliției, pe parcursul a șase luni ale anului curent, în Republica Moldova au fost înregistrate 881 de accidente rutiere soldate cu decesul a 79 de persoane, iar altele 1049 au fost traumatizate. Pentru comparație, în anul 2021 un număr de 94 de persoane au decedat și 1203 au fost traumatizate, iar în 2022 – 86 de persoane și-au pierdut viața și 1115 au suferit traumatisme. În accidentele rutiere au fost implicați 203 minori, dintre care 6 au decedat, 47 s-au ales cu traume grave, iar 143 – cu leziuni ușoare. De asemenea, 50 de minori au fost calificați ca fiind culpabili de producerea accidentelor rutiere. În ceea ce privește cauzele producerii accidentelor rutiere, este demonstrat că depășirea limitelor de viteză rămâne principala cauză ce a provocat decesul a 19 persoane și traumatizarea altor 100. Totodată, din cauza conducătorilor auto în stare de ebrietate s-au produs 152 de accidente (în descreștere cu 1,94% comparativ cu perioada similară a anului precedent).

Campania de informare s-a desfășurat în perioada 20-26 noiem-

că și specialiști din cadrul Direcției poliție de patrulare a Inspectoratului Național de Securitate Publică au diseminat informații și materiale promoționale la acest subiect.

Acțiunea se înscrie în Planul Global de Siguranță Rutieră și Decada de Acțiuni pentru Siguranță Rutieră pentru anii 2021-2030, adoptate de Organizația Națiunilor Unite, prin care Republica Moldova s-a angajat să reducă rata deceselor cauzată de accidente rutiere și a traumatismelor cu 50 la sută, până în 2030. Totodată, anual, în a treia duminică a lunii noiembrie este marcată Ziua Mondială a Comemorării Victimelor Traficului Rutier, în acest mod fiind promovată intens siguranța rutieră și responsabilizarea tuturor participanților în trafic.

Inițiativa este susținută de proiectul internațional „iCREATE: Sporirea capacității de cercetare în Europa de Est”, finanțat de institutele naționale de sănătate din SUA și are drept scop sporirea capacității de cercetare și prevenirea traumatismelor și violenței în trei țări în curs de dezvoltare: Armenia, Georgia și Republica Moldova.

Ziua Internațională a Științei pentru Pace și Dezvoltare

În data de 10 noiembrie 2023, comunitatea USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a marcat Ziua Internațională a Științei pentru Pace și Dezvoltare, ce se desfășoară la inițiativa Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO), începând cu anul 2001.

națională și internațională, asigură sănătatea, educația și progresul societății umane, durabilitatea și continuitatea pentru generațiile viitoare. În această lume a globalizării este necesară supremația rațiunii, toleranței și a binelui!

Cu prilejul Zilei Internaționale a Științei pentru Pace și Dezvoltare, în

Cu acest prilej exprimăm felicitări cordiale cercetătorilor și inventatorilor, precum și partenerilor instituției, dorindu-le multă sănătate, energie creatoare, prosperitate, extindere și vizibilitate la cel mai înalt nivel.

În veacul schimbărilor radicale în plan social și politic la nivel mondial este esențial să conștientizăm cu toții că ideile inovative și proiectele de cercetare trebuie să fie valorificate doar pentru dezvoltarea produselor și tehnologiilor benefice omenirii, în scopul menținerii păcii și bunăstării pe Planeta noastră.

Anume știința este cea care consolidează punțile de legătură între țări și popoare, între savanți renumiți și tineri cercetători, contribuie la solidaritatea

logie, Departamentul Medicină Internă (DMI), și conferențiarul universitar Vladislav Gogu, Catedra de dermatovenerologie, s-au învrednicit de Medalia „Nicolae Milescu-Spătaru” pentru realizări științifico-practice, manageriale și didactice remarcabile.

Totodată, conferențiarului universitar Stela Aduji, șefă a Catedrei de farmacie socială „Vasile Procopișin” și a Departamentului Educație Medicală Continuă, i-a fost acordată Diplomă de recunoștință a AȘM.

Cu diplome de onoare au fost apreciați: Lucia Mazur-Nicorici, profesor universitar la Disciplina de cardiologie, DMI, și Eugeniu Valic, student în anul VI la Facultatea de Medicină nr. 1.

În același context, în perioada 10-17 noiembrie, la AȘM a fost organizat și Festivalul cercetării și inovării cu genericul „Știința pentru pace și dezvoltare: creativitate, experiență, perspective”, la care cercetătorii și inovatorii universității noastre și-au prezentat rezultatele proiectelor de cercetare obținute în perioada 2022-2023 și inovațiile realizate în cadrul proiectelor de doctorat. În cadrul evenimentului, reprezentanta USMF „Nicolae Testemițanu” – Silvia Ciubrei, coordonatoarea proiectului „Research4Life Country Connectors Network” în Republica Moldova, a prezentat platforma Research4Life (cele 5 colecții: HINARI, AGORA, OARE, ARDI și GOALI), țările și instituțiile eligibile, procedura de înregistrare și condițiile de acces pentru țara noastră în anul 2024.

Bannerul tematic a fost realizat în baza desenului Adrianei Ciurac, elevă în clasa XI-a la Liceul Teoretic cu profil de Arte „Grigore Grigoriu” din satul Cîrnățeni, r-nul Căușeni, participantă la concursul „Medicul – prin ochii unui copil”, ediția 2023.

Profesorii universitari Nicolae Capros, șef al Catedrei de ortopedie și traumatologie, Alin Bour, șef al Catedrei de chirurgie nr. 5, Minodora Mazur, Disciplina de medicină internă-semio-

A trecut în eternitate profesorul Vlada-Tatiana Dumbravă

Comunitatea USMF „Nicolae Testemițanu” a pierdut o personalitate marcantă în învățământul superior medical și în sistemul autohton de sănătate – profesorul universitar Vlada-Tatiana Dumbravă, doctor habilitat în științe medicale, fost șef al Catedrei de boli interne nr. 4, actualmente Disciplina de gastroenterologie din cadrul Departamentului Medicină Internă, medic-terapeut de categorie superioară, cavaler al Ordinului „Gloria Muncii”.

Vlada-Tatiana Dumbravă s-a născut la 17 aprilie 1940 în orașul Ploiești, România, într-o familie de intelectuali, care în același an revine în R.S.S. Moldovenească. În anul 1958 absolvă cu medalie de aur Școala Medie de Cultură Generală nr. 2 din orașul Chișinău și este înmatriculată la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău (ISMC), dând dovadă de interes pentru cercetare încă din anii studenției, publicând trei lucrări științifice și devenind prima studentă-autoare de brevet de invenție.

În 1964, după absolvirea cu mențiune a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, tânăra specialistă debutează în profesie în calitate de medic endocrinolog la Spitalul Clinic Republican pentru Copii. Ulterior lucrează ca medic-ordinator în Secția de endocrinologie a Spitalului Clinic Republican (SCR), iar între anii 1966-1969 urmează doctoratul în Endocrinologie la Catedra de terapie spitalicească. În perioada 1969-1970 exercită obligațiunile de cercetător științific inferior în Secția de gastrologie a Institutului de Cercetări Științifice în domeniul Oncologiei.

În anul 1970 Vlada-Tatiana Dumbravă revine la Alma Mater, unde activează și avansează în carieră, pe parcursul a peste jumătate de secol: de la asistent până la profesor universitar, șef de catedră și șef de clinică. În anul 1970 câștigă concursul pentru funcția de asistent la Catedra de terapie spitalicească a ISMC, iar peste un an susține teza de doctor în științe medicale „Dinamica activității insulinei și a stării funcționale a ficatului în diabetul zaharat”. Problemele patologiei hepatice și ale diabetului zaharat au constituit subiectele cercetărilor ulterioare.

Din 1974 deține funcția de conferențiar și desfășoară o amplă activitate didactică, științifică și curativă, fiind într-o continuă dezvoltare profesională. În anul 1977 obține titlul științifico-didactic de conferențiar la Catedra de terapie spitalicească și, în același timp, este consultant în Secția de gastroenterologie a SCR, fiind responsabil pentru activitatea curativă și de diagnostic. Ulterior, susține teza de doctor habilitat în științe medicale și obține titlul științifico-didactic de profesor universitar.

Pedagog consacrat, cu vaste cunoștințe profesionale și o bogată experiență clinică, profesorul Vlada-Tatiana Dumbravă a contribuit substanțial la organizarea și îmbunătățirea procesului de învățământ la profilul Medicina internă, în special în perioada când a îndeplinit funcția de șef al Catedrei de medicină internă nr. 4 a USMF „Nicolae Testemițanu” (anterior subdiviziunea se numea Catedra de medicină internă nr. 2, apoi – Catedra de medicină internă nr. 5), pe care a condus-o din 1987 până în 2016

(timp de 29 de ani). Sub conducerea Domniei sale, la catedră s-a format un colectiv de profesioniști, a fost consolidată și dezvoltată baza tehnico-materială și cea informațională. Crucială și dificilă a fost perioada 1990-1992, ce a coincis cu: fondarea Catedrei de terapie pentru subordonatură și predarea disciplinei în cicluri; implementarea formei de studii prin rezidențiat și trecerea la studierea în limba română; aplicarea medicinei bazate pe dovezi, pe caz clinic și evaluarea cunoștințelor, inclusiv prin utilizarea testelor.

Valoroasă a fost și activitatea de cercetare a profesorului Vlada-Tatiana Dumbravă, care, pe lângă cele două teze de doctor și doctor habilitat în științe medicale, s-a materializat în peste 630 de lucrări științifice și didactice, inclusiv: 11 monografii, 2 manuale, 20 de brevete de invenție și 55 de inovații ce elucidează diverse probleme din domeniile: gastroenterologie, hepatologie, endocrinologie și ecologie. În scopul studierii impactului factorilor nocivi ai mediului asupra sănătății populației în raioanele cu risc sporit de patologie hepatică, profesorul Vlada-Tatiana Dumbravă a fondat, pe lângă catedră, Laboratorul de cercetări științifice în probleme de gastroenterologie și ecologie.

Ideile Domniei sale au fost cercetate ulterior și promovate de către discipolii săi în 23 de teze de doctor și doctor habilitat în științe medicale, astfel fiind creată o veritabilă școală de gastroenterologie și hepatologie terapeutică națională.

Multe dintre realizările profesorului Vlada-Tatiana Dumbravă au fost înalt apreciate la numeroase forumuri științifice naționale și internaționale și implementate cu succes în practica medicală.

Profesorul a fost membru al: Societății Gastroenterologilor din România, Asociației Române pentru studiul Ficatului, Asociației Gastroenterologilor din Rusia. În anul 1997 a devenit academician de onoare al Academiei Internaționale de Ecologie și Protecție a Vieții din Sankt Petersburg, Federația Rusă.

Importantă a fost și activitatea clinică a profesorului universitar Vlada Dumbravă. Medic de categorie superioară, erudit clinician, specialist de înaltă competență în mai multe domenii ale medicinei interne, care a desfășurat o vastă activitate clinică la catedră, a acordat asistență consultativă și tratament pacienților aflați în stare gravă în toate secțiile Spitalului Clinic Republican „Timofei Moșneaga”, a Policlinicii Republicane și în alte instituții medico-sanitare publice municipale, orașenești și raionale, inclusiv prin intermediul Serviciului republican AVIASAN.

Profesorul universitar Vlada-Tatiana Dumbravă este considerată fondatoare a serviciului de hepatologie terapeutică în Moldova. La inițiativa membrilor catedrei condusă de Domnia sa, în 1990 la Spitalul Clinic Republican, în premieră pentru țara noastră, a fost deschisă Secția de hepatologie. În perioada respectivă au fost aplicate noi metode de diagnostic pentru determinarea patologiilor ficatului, printre care: determinarea markerilor hepatitei virale B, a unui șir de enzime organospecifice; proba cu ninhidrina în dinamică, proba toleranței la glucoză, teste de suprasolicitare; metoda gamma scintigrafiei dinamice computerizate a ficatului, împreună cu Laboratorul Radioizotopic al SCR; biopsia ficatului și studierea biopatului hepatic la microscopia electronică ș.a. Acest fapt a îmbunătățit esențial procesul de diagnostic și de tratament al bolnavilor hepatici.

În calitate de specialist principal netitular al Ministerului Sănătății (peste trei decenii) și cea de președinte al Asociației Medicale „Hepateg” (1998-2019), profesorul Vlada-Tatiana Dumbravă a contribuit la: organizarea și desfășurarea a numeroase forumuri științifice și științifico-practice naționale cu participare internațională în probleme de gastroenterologie și hepatologie, a lucrărilor conferințelor clinice și de patologie anatomică; elaborarea standardelor de diagnostic și tratament, precum și a protocoalelor clinice naționale în domeniile respective ș.a.

Pe parcursul anilor, profesorul Dumbravă a exercitat, de asemenea, și obligațiile de: secretar al Societății Endocrinologilor din Republica Moldova; membru al Consiliului științific și al Senatului universitar, al Seminarului științific de profil Medicina internă, al consiliilor științifice specializate de susținere a tezelor de doctor și doctor habilitat ș.a.

Pentru merite deosebite și activitate prodigioasă, profesorul Vlada-Tatiana Dumbravă a fost decorată cu Ordinul „Gloria Muncii” (2000) și medalia „Dimitrie Cantemir” (2010), apreciată cu titlul onorific „Om Emerit” (2012) și cu alte distincții naționale și internaționale. În 2005, Academia Internațională de Ecologie și Protecție a Vieții a menționat-o cu medaliile *Заслуженный деятель науки и звезда ученого*.

Calitățile umane deosebite, erudiția și vocația de pedagog, atitudinea exigentă, în primul rând față de sine, combinată cu o rară cumsecădenie și bunăvoință, i-au adus profesorului și medicului Vlada-Tatiana Dumbravă stimă binemeritată și înaltă prețuire din partea colegilor, discipolilor, pacienților și a tuturor celor care au cunoscut-o.

În persoana profesorului universitar Vlada-Tatiana Dumbravă, comunitatea academică a pierdut unul dintre doctorii consacrați medicinei autohtone, un slujitor fidel al învățământului superior medical, un clinician experimentat, un talentat pedagog, savant și manager, un veritabil model de dăruire profesiei, Almei Mater și sistemului național de sănătate. Datoria noastră sacră este de a-i păstra veșnic vie amintirea și flacăra recunoștinței.

S-a stins din viață renumitul medic oftalmolog Vladimir Boișteanu

Comunitatea academică a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și cea medicală este profund îndurerată de pierderea unui exponent redutabil al medicinei naționale – Vladimir Boișteanu, doctor în științe medicale, conferențiar universitar la Catedra de oftalmologie, renumit medic oftalmolog de categorie superioară, ex-președinte al Asociației Oftalmologilor din Republica Moldova.

Vladimir Boișteanu s-a născut la 23 septembrie 1937 în comuna Macareuca, județul Soroca, într-o familie de agricultori. După absolvirea Școlii Medii de Cultură Generală din satul Chetrosu (în 1955) și a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (ISMC) în 1961, a activat timp de patru ani în funcția de medic oculist la Spitalul Raional Criuleni.

În anul 1964 a fost admis la studii de doctorat la Institutul de Cercetări Științifice în domeniul Oftalmologiei „V. Filatov” din Odesa, Ucraina. După absolvire, a revenit la baștină (în 1967) și a fost angajat ca asistent la Catedra de oftalmologie a ISMC. În 1969 a susținut cu succes teza „Recuperarea bolnavilor cu patologia aparatului lacrimal” la Institutul de Medicină „N.I. Pirogov” din Odesa, Ucraina, și a obținut titlul de doctor în științe medicale.

La Alma Mater, pe parcursul anilor, a acumulat cunoștințe și abilități profesionale, perfecționându-și continuu măiestria pedagogică și aptitudinile de cercetător. În perioada 1981-1997, Vladimir Boișteanu (printr-un ordin al rectorului) a fost numit în funcția de conferențiar și în postul de șef al Cursului de oftalmologie la Facultatea de Perfecționare a Medicilor, ulterior fiind confirmat și prin concurs.

În anul 1985 i-a fost conferit titlul științifico-didactic de conferențiar, iar după comasarea Cursului de oftalmologie cu catedra de profil, conferențiarul universitar Vladimir Boișteanu a exercitat funcția de șef al Catedrei de oftalmologie (1997-2000).

A activat în calitate de conferențiar universitar la Catedra de oftalmologie a USMF „Nicolae Testemițanu” până în ultima clipă, afirmându-se prin abilitățile pedagogice, clinice și științifice la Clinica universitară de Oftalmologie. În toți acești ani s-a consacrat profesiei și sănătății oamenilor, a elaborat mai multe lucrări de autor și în colaborare cu colegii de breaslă – peste 150 de publicații științifico-practice și didactice, printre care și primul manual autohton de oftalmologie în limba română cu grafie latină, a semnat peste 26 de propuneri de inventică și raționalizare ce vizează problemele actuale în domeniul oftalmologiei.

O atenție deosebită a acordat problemei formării cadrelor științifico-didactice, sub conducerea Domniei sale fiind susținute trei teze de doctor în științe medicale. Rezultatele cercetărilor sale științifice au fost prezentate la numeroase forumuri naționale și internaționale.

Regretatul conferențiar Vladimir Boișteanu a îmbinat organic responsabilitățile de pedagog, clinician, cercetător și manager, participând activ în viața socială în calitate de: președinte al Biroului sindical al Facultății de Perfecționare a Medicilor, secretar responsabil al Comisiei examenelor de stat, membru al echipei de administrație a Societății Unionale a Oftalmologilor, membru al Comisiei de atestare a oftalmologilor din Republica Moldova

și președinte al Asociației Oftalmologilor din Moldova timp de două decenii.

Prin toată activitatea sa profesională, conferențiarul universitar Vladimir Boișteanu a contribuit substanțial la pregătirea cadrelor prin studii universitare, de rezidențiat și doctorat; organizarea și dezvoltarea serviciului oftalmologic în Republica Moldova prin desfășurarea conferințelor științifico-practice și a seminarelor republicane; promovarea standardelor unice în domeniul evaluării specialiștilor din domeniul oftalmologiei; la integrarea științei moldovenești în știința mondială; la organizarea și consolidarea comunității științifice din Republica Moldova pentru soluționarea problemelor strategice ale oftalmologiei ș.a.

Prin atitudinea responsabilă față de obligațiile profesionale, experiența sa vastă de viață și activitate, erudiția și vocația de pedagog, conferențiarul Vladimir Boișteanu a câștigat respectul studenților, medicilor rezidenți, al prietenilor și colegilor de breaslă, și al pacienților – pentru care a fost și va rămâne în memorie un veritabil model de dăruire profesiei și Almei Mater.

Vladimir Boișteanu s-a stins din viață la 16 noiembrie 2023 și a fost înmormântat la Cimitirul „Sfântul Lazăr” din Chișinău. A plecat dintre noi un slujitor fidel al învățământului superior medical, un clinician experimentat, care a avut un aport considerabil la formarea medicilor și la dezvoltarea științelor medicale, la crearea și consolidarea serviciului de oftalmologie și la sporirea calității asistenței oftalmologice în țara noastră. În persoana conferențiarului Vladimir Boișteanu am pierdut un înflăcărat patriot al neamului, îndrăgostit de istoria și cultura acestui popor, valori pe care le-a promovat și discipolilor săi.

Să-i păstrăm vie amintirea.

Conferirea titlului onorific Doctor Honoris Causa al USMF „Nicolae Testemițanu”

Dan Lucian Dumitrașcu, profesor emerit la Universitatea de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca, șef al Secției de medicină internă nr. 3 la Spitalul Clinic Județean de Urgență, specialist notoriu de talie europeană în domeniul gastroenterologiei, membru titular al Academiei de Științe Medicale din România, a devenit Doctor Honoris Causa al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova. Ceremonia a avut loc în data de 22 noiembrie 2023, în prezența senatorilor universitari, reprezentanților Disciplinei de gastroenterologie și ai Disciplinei de medicină internă-semiologie din cadrul Departamentului Medicină Internă (DMI).

În debutul solemnității, rectorul Emil Ceban a dat citire *Laudatio*, menționând că înaltul titlu este conferit profesorului Dan Lucian Dumitrașcu pentru aportul considerabil și constant în dezvoltarea relațiilor de cooperare între USMF „Nicolae Testemițanu” și UMF „Iuliu Hațieganu”. Acest parteneriat s-a realizat prin formarea și perfecționarea cadrelor științifico-didactice ale universității noastre și a specialiștilor în domeniul gastroenterologiei și hepatologiei pentru sistemul de sănătate din Republica Moldova, precum și prin contribuția substanțială la prosperarea învățământului

superior medical, a științelor medicale și a societății în ansamblu. Dan Lucian Dumitrașcu participă activ în calitate de referent oficial și membru al consiliilor științifice specializate de susținere a tezelor de doctor și doctor habilitat în științe medicale.

„Grăție eforturilor sale s-a intensificat procesul de implementare a standardelor europene în serviciul de gastroenterologie și hepatologie din țară, ca rezultat, în anul 2022 Societatea de Gastroenterologie și Hepatologie din Republica Moldova a devenit membră a Uniunii Europene de Gastroenterologie. Profesorul Dan Lucian Dumitrașcu este o personalitate notorie, cu autoritate și reputație incontestabilă în România, în Republica Moldova și peste hotarele. Domnia sa este disponibil să contribuie la realizarea și extinderea planurilor de cooperare pe viitor în domeniile instruire medicală, mobilitate academică, cercetare științifică și a altor proiecte comune, fiind mereu deschis pentru colaborare”, a punctat rectorul.

În susținerea deciziei Senatului, profesorul universitar Eugen Tcaciuc, șef al Disciplinei de gastroenterologie, a remarcat că relațiile cu partenerii din Cluj-Napoca au fost inițiate în anii '90 de către regretatul profesor Vlad-Tatiana Dumbravă, ex-șef al Catedrei de gastroenterologie, iar ulterior s-au intensificat prin organizarea în comun a conferințelor, congreselor și altor evenimente științifice. „Profesorul Dumitrașcu a contribuit la dezvoltarea acestei ramuri în Republica Moldova în calitate de referent la susținerea a trei teze de doctor habilitat în științe medicale, precum și la realizarea schimbului de experiență privind metodele noi de diagnostic și tratament. Doi specialiști de la Disciplina de gastroenterologie au fost instruiți în manometrie de înaltă rezoluție și ph-metrie în România. Este un savant cu renume, un clinician și un om deosebit, cu calități omenesti rar întâlnite”, a subliniat profesorul Tcaciuc.

Potrivit profesorului universitar Valeriu Istrati, șef al Disciplinei de medicină internă-semiologie, profesorul Dumitrașcu este omul a cărui carte de vizită este bunătatea și blândețea, paralel cu excelența profesională.

La rândul său, Dan Lucian Dumitrașcu și-a exprimat bucuria că s-a revăzut cu mulți prieteni și colegi de breaslă de la universitatea noastră, reitând deschiderea sa pentru colaborare pe viitor. Domnia sa a dat asigurări că va susține parteneriatul cu Societatea de Gastroenterologie și Hepatologie de la Chișinău, prin realizarea proiectelor comune de cercetare și a schimbului de experiență în domeniu, scrierea publicațiilor științifice ș.a.

Senatul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” i-a conferit titlul onorific Doctor Honoris Causa profesorului universitar Ioana Grigoraș – doctor în științe medicale, Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” Iași, șefa Secției Anestezie și Terapie Intensivă la Institutul Regional de Oncologie din România.

În *Laudatio*, rectorul Universității Emil Ceban a evidențiat faptul că înaltul titlu i-a fost acordat distinsei profesor în semn de înaltă apreciere a meritelor remarcabile și a contribuției substanțiale la dezvoltarea învățământului superior medical, a științelor medicale și a societății în general. „Colaborarea cu dna profesor Ioana Grigoraș a debutat încă în anul 1994, prin participarea la lucrările Congresului Medicilor Anesteziolegi-Reanimatologi din țară și facilitarea participării medicilor moldoveni la diverse forumuri de specialitate în România. Manualele, compendiile și îndrumările metodice semnate de dna profesor sunt utilizate în procesul de studii de către studenți, medici rezidenți și practicieni la catedrele de anestezie-reanimatologie. Domnia sa contribuie la formarea cadrelor științifice tinere prin cotutelă, participă nemijlocit în calitate de referent oficial sau membru al consiliilor științifice specializate de susținere a tezelor de doctor și doctor habilitat în științe medicale”, a subliniat profesorul Ceban.

În susținerea deciziei Senatului privind acordarea titlului onorific a luat cuvântul profesorul Serghei Șandru, șef al Catedrei de anestezie și reanimatologie nr. 1 „Valeriu Ghereg”, care a evidențiat colaborarea interinstituțională, schimbul de experiență cu profesorul Grigoraș, participarea în comun la evenimentele științifice de profil, printre care Conferința studenților și medicilor rezidenți „In memoriam Prof. Valeriu Ghereg”, cursurile europene de educație în anestezie-reanimatologie și conferințele organizate de Alma Mater.

La rândul său, profesorul Victor Cojocaru, șef al Catedrei de anestezie și reanimatologie nr. 2, a menționat că prof. Ioana Grigoraș merită pe deplin titlul Doctor Honoris Causa al universității noastre: „Conferințele prezentate de către dna profesor sunt enciclopedice, au un conținut deosebit. Ea are un palmares științific și didactic impresionant, deține valențe mondiale științifice, fiind Visiting Professor în multe țări.”

„Este extraordinar de onorabil să intru în comunitatea de elită a personalităților care au primit titlul onorific Doctor Honoris Causa al Universității, mă onorează acest fapt și Vă sunt profund recunoscătoare. Am fost întrebată De

ce vin atât de des în Republica Moldova, în diverse forme de colaborare, care e motivația? Răspunsul e simplu: Mi-ați oferit atât de mult, încât am fost motivată să vin. Aveți o dorință de performanță ce mă impresionează. Aceasta nu înseamnă să ajungi la un anumit nivel, ci deocol să vrei mai sus, altfel înseamnă plafonare. Or, ceea ce am găsit la voi, la toate nivelurile,

am recunoscut și o dorință spre mai bine și certitudinea puternică și modestă că fiecare dintre noi putem contribui la progresul general al Universității și societății. Dumneavoastră mi-ați oferit acest model, am văzut performanța de raportare la cele mai înalte standarde europene și internaționale atât în procesul educațional, cât și în procesul de acordare a asistenței medicale. Puterea de a te compara cu cele mai înalte standarde – un alt model pe care mi l-ați oferit și factorul cel mai important în colaborare este sufletul cald și primitor al moldoveanului”, a afirmat prof. Ioana Grigoraș.

Ceremonia de conferire a titlului onorific a avut loc în data de 19 octombrie 2023, în cadrul Zilelor Universității, și a deschis secțiunea *Actualități în anestezie și reanimatologie* a Conferinței științifice anuale. Profesorul Ioana Grigoraș a prezentat un raport în plen cu tema „Cum a schimbat pandemia COVID-19 anestezia”.

Gala Laureatilor 2023

Gala Laureatilor a devenit, tradițional, ceremonia ce încununează șirul evenimentelor dedicate Zilelor Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. În cadrul ediției curente, organizată în data de 20 octombrie, au fost premiați învingătorii concursurilor „Impactul activității de cercetare” și „Profesorul anului 2023”. În premieră, au fost apreciați câștigătorii concursurilor Cel mai activ conducător științific la Conferința anuală 2023 și Cel mai activ conducător științific în realizarea tezelor de doctor în ultimii 5 ani.

În inaugurarea evenimentului, rectorul Emil Ceban a mulțumit membrilor comunității universitare pentru aportul la obținerea performanțelor academice și științifice. „Am înregistrat rezultate deosebite, dar nu ne oprim aici. Politica țării privind aderarea la comunitatea europeană ne deschide noi oportunități de afirmare pe segmentul educației medicale și cercetării științifice, iar Universitatea, cadrele didactice urmează să elaboreze cât mai multe proiecte în diverse domenii: educație, cercetare, clinică, infrastructură etc. Doar în baza apelului de proiecte parvenit din partea României au fost depuse 47 de proiecte, fapt ce denotă potențialul nostru uman”, a punctat rectorul.

Acad. Stanislav Groppa, prorector pentru activitatea de cercetare, a prezentat raportul anual privind realizările Institutului Național de Cercetare în Medicină și Sănătate (INCMS) al Universității și obiectivele pentru viitor. „Sunt rezultate ce ne onorează și ne reprezintă Universitatea la un alt nivel, iar cel mai important este că Universitatea are o echipă consolidată care tinde spre îmbunătățire și fortificarea domeniului de cercetare. Este necesar de a conștientiza că fiecare angajat al Universității urmează să fie implicat în cercetare, principiul educația prin cercetare fiind implementat în viață, deoarece un medic trebuie să dețină și competențe de cercetător”, a menționat acad. Groppa.

Învingătorii concursului „Cel mai activ conducător științific la rezumatul Conferinței științifice anuale 2023” sunt: Alexandra Grejdieru, conf. univ., dr. șt. med., Disciplina de cardiologie, Departamentul Medicină Internă (15 rezumate); Stanislav Groppa, prof. univ., dr. hab. șt. med., academician al AȘM, Catedra de neurologie

nr. 2 (13 rezumate); Radu Bolun, dr. șt. med., Catedra de stomatologie terapeutică (11 rezumate); Svetlana Capcelea, conf. univ., dr. șt. med., Catedra de biologie moleculară și genetică umană (7 rezumate); Anatolie Eșanu, conf. univ., dr. șt. filosof., Catedra de filosofie și bioetică (7 rezumate); Vladimir Valica, prof. univ., dr. hab. șt. farm., Catedra de chimie farmaceutică și toxicologică (5 rezumate).

Au fost premiați și laureații concursului „Impactul activității de cercetare”, care au publicat articole în reviste internaționale cu factor de impact (FI): Viorica Chelban, Laboratorul de neurobiologie și genetică medicală, INCMS, FI 15.255; Serghei Pogrebnoi, Centrul Științific al Medicamentului, INCMS, FI 5.222; Alexandru Voloc, Departamentul Pediatrie, FI 3.9; Viorel Nacu, Catedra de anatomie și anatomie clinică, FI 3.272; Maria Cemortan, Disciplina de obstetrică și ginecologie, FI 3.105; Ivan Negară, student-doctorand în anul I, Hematologie și hematotransfuzie, Școala doctorală în domeniul științe medicale, FI 2.512; Angela Cazacu-Stratu, Disciplina de igienă, Departamentul Medicină Preventivă, FI 2.336; Evghenii Guțu, Catedra de chirurgie generală-semiologie nr. 3, FI 2.183; Olga Belic, Catedra de anatomie și anatomie clinică, FI 1.433; Nicoleta Cheptanari-Bîrta, Catedra de farmacie socială „Vasile Procopișin”, FI 1.354.

La concursul „Cel mai activ conducător științific la tezele de doctor în științe medicale susținute în ultimii 5 ani” pe pozițiile de top s-au clasat:

Locul I – Ninel Revenco, prof. univ., dr. hab. șt. med., Departamentul Pediatrie (7 teze);
 Locul II – Viorel Nacu, prof. univ., dr. hab. șt. med., Catedra de anatomie și anatomie clinică (5 teze);
 Locul III: Stanislav Groppa, prof. univ., dr. hab. șt. med., academician al AȘM, Catedra de neurologie nr. 2 (4 teze); Adrian Belii, prof. univ., dr.

hab. șt. med., Catedra de anestezie și reanimatologie nr. 1 „Valeriu Ghereg” (4 teze); Lilian Șaptefrați, prof. univ., dr. hab. șt. med., Catedra de histologie, citologie și embriologie (4 teze); Valeriu Fală, prof. univ., dr. hab. șt. med., m.c. al AȘM, Catedra de stomatologie terapeutică (4 teze).

Concursul „Profesorul anului 2023” și-a desemnat câștigătorii pe categorii:
 Profesor universitar – Alexandru Corlăteanu, dr. hab. șt. med., șef al Disciplinei de pneumologie și alergologie, Departamentul Medicină Internă;

Conferențiar universitar – Serghei Cebanu, dr. hab. șt. med., șef al Departamentului Medicină Preventivă;

Asistent universitar – Gabriela Motilică, Catedra de chirurgie oro-maxilo-facială și implantologie orală „Arsenie Guțan”;

Lector universitar – Ludmila Sidorenko, dr. șt. med., Catedra de biologie moleculară și genetică umană.

Laureații au fost apreciați cu diplome și produse marca USMF „Nicolae Testemițanu”.

Alessandro Marcello – Visiting Professor

Senatul Universității a conferit titlul onorific Visiting Professor dlui Alessandro Marcello, lider de grup (din 2005) al Laboratorului de Virologie Moleculară al Centrului Internațional de Inginerie Genetică și Biotehnologie (ICGEB) din Trieste, Italia. Evenimentul a avut loc în cadrul ședinței solene a Senatului din 18 octombrie 2023.

Potrivit președintelui Senatului Emil Ceban, profesorul Alessandro Marcello are o contribuție enormă în consolidarea capacităților de cercetare și a parteneriatelor internaționale ale USMF „Nicolae Testemițanu”. Grăție infrastructurii și tehnologiilor avansate de cercetare ale ICGEB și a experienței sale vaste în domeniul virologiei, profesorul Marcello a reușit să secvențeze virusul SARS-CoV-2 chiar în primele luni ale pandemiei.

Colaborarea între universitatea noastră și prof. Alessandro Marcello a început în aprilie 2020, când a dat curs invitației de a ține o lecție privind activitățile de cercetare realizate în cadrul ICGEB în contextul pandemiei de COVID-19. Domnia sa a pus în evidență expertiza și instrumentele dezvoltate în laboratoarele Centrului, accesibile și pentru cercetătorii din Republica Moldova. Această prelegere din seria *State of the Art Lectures* a deschis perspectivele unei colaborări fructuoase între instituția noastră și ICGEB din Trieste.

A urmat proiectul moldo-italian cu genericul „Consolidarea capacității de supraveghere epidemiologică pentru a face față COVID-19 și altor epidemii”, finanțat de Regiunea Autonomă Friuli Venezia Giulia. Acest proiect i-a oferit oportunitatea Marianeii Ulinici, asistentă universitară la Disciplina de microbiologie și imunologie, De-

partamentul Medicină Preventivă al USMF „Nicolae Testemițanu”, să studieze și să cerceteze evoluția moleculară a SARS-CoV-2 în Republica Moldova, în Laboratorul de Virologie Moleculară al ICGEB din Trieste. În perioada 2021-2023, prin implica-

rea directă a profesorului Marcello, au fost organizate workshopuri și cursuri internaționale sub egida ICGEB – evenimente ce au stimulată transferul de cunoștințe și schimbul de bune practici, demonstrând interesul părților în abordarea problemelor de sănătate publică prin eforturi comune, precum și deschiderea sa în promovarea cunoașterii științifice și a cooperării internaționale.

Profesorul Alessandro Marcello a subliniat că noul statut de membru al comunității universitare îl onorează, dar și îl obligă să țină cursuri de specialitate pentru studenți, masteranzi, studenți-doctoranzi, medici rezidenți și tineri specialiști. „Acest titlu va da un impuls nou în extinderea parteneriatului, mai ales că a fost stabilit un program amplu de colaborare cu Republica Moldova”, a afirmat expertul italian, accentuând că USMF „Nicolae Testemițanu” este un partener activ al ICGEB.

Gala premiilor „Oscar” – la Balul Bobocilor 2023

Studentii Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” sunt foarte buni la carte, dar și foarte activi în activitățile extracurriculare. Acest fapt a fost demonstrat din nou în cadrul celui mai așteptat eveniment al medicinștilor, în special de către studenții înmatriculați în anul I – Balul Bobocilor. Festivitatea a fost organizată de către Departamentul Cultură al Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină (ASRM). Tema ediției curente a fost Gala premiilor Oscar, fapt ce i-a făcut pe participanți, dar și pe susținători, să strălucească la propriu pe covorul roșu.

În inaugurarea evenimentului, rectorul Emil Ceban a menționat că Balul Bobocilor reprezintă una dintre activitățile socio-culturale în care redescoperim noi talente ale studenților și ne convingem că la universitatea noastră vin cei mai buni absolvenți ai liceelor din țară: „Ne mândrim cu voi, studenții noștri, și sperăm ca emoțiile pozitive, pe care le trăiți în această seară, să vă inspire pe tot parcursul anilor de studii.”

În premieră, la concurs au participat nouă echipe de la toate

facultățile și programele de studii ale Universității. Conform rezultatelor finale ale celor trei probe (Prezentarea, Tema pentru acasă și Proba de ingeniozitate), trofeul a fost câștigat de către studenții Facultății de Me-

dicină nr. 1 – Mihaela Negru și David Jugănar. De asemenea, pe podium au urcat: Andreea Gavriș și Marius Nazaria, programul de studii Sănătate publică – locul II, Nicoleta Dacu și Sergiu Banica, Facultatea de Medicină nr. 1 – locul III.

dicină nr. 1 – Mihaela Negru și David Jugănar. De asemenea, pe podium au urcat: Andreea Gavriș și Marius Nazaria, programul de studii Sănătate publică – locul II, Nicoleta Dacu și Sergiu Banica, Facultatea de Medicină nr. 1 – locul III.

Prorectorul pentru activitate socială Marcel Abraș le-a mulțumit

Gheorghe Buruiană, președintele Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină, le-a reamintit tuturor studenților expresia devenită motto pentru toți medicinștii: „Doar împreună cu ASRM veți simți pulsul vieții de student la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie Nicolae Testemițanu!”

Campionii USMF „Nicolae Testemițanu” la șah și dame au înregistrat rezultate remarcabile și la nivel internațional

Pe parcursul toamnei trecute s-au desfășurat mai multe competiții sportive la care studenții de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au înregistrat performanțe.

Astfel, în perioada 14-16 noiembrie, Catedra de educație fizică a USMF „Nicolae Testemițanu” a organizat concursul intrauniversitar la joc de șah și dame. Câștigătorii competiției de șah au fost desemnați studenții Facultății de Medicină nr. 1: Ciprian Rudic – locul I, Ovidiu Cojocari – locul II, Ion Velnicuic – locul III. Printre fete, pe primul loc s-a clasat Margarita Rudenco, pe locul II – Djulieta Pereu – ambele de la Facultatea de Medicină nr. 1, iar pe locul III – Elisaveta Bărlădean, studentă la Facultatea de Farmacie.

La competiția de dame în final au ieșit: Daniel Ruban, medic rezident – locul I; Daniel Cristea – locul II și

Ciprian Rudic – locul III, ambii studenți la Facultatea de Medicină nr. 1. Printre fetele câștigătoare se află: Maria Chiselită, studentă la Facultatea de Stomatologie – locul I; Adriana Rusu – locul II și Daniela Ciobanu – locul III, ambele studente la Facultatea de Medicină nr. 1.

Ulterior, în perioada 24-26 noiembrie 2023, o echipă de medicinștii a reprezentat Universitatea la turneul internațional de șah Chess Cup, unde a înregistrat rezultate remarcabile. Competiția s-a desfășurat în orașul Antwerpen, Belgia, și a întrunit 122 de studenți din 16 țări, reprezentând 31 de instituții de învățământ superior.

Conform rezultatelor finale, studenții noștri au ocupat următoarele poziții: Ciprian Rudic – locul 11 cu 6,5 puncte, Margarita Rudenco – locul 69 cu 4 puncte, Valentina Rotaru – locul 71 cu 4 puncte.

Sincere felicitări șahiștilor noștri și le urăm mari performanțe în viitor!

O studentă de la Stomatologie – campioana Republicii Moldova la judo

Sindy Vainshtein – studentă în anul I la Facultatea de Stomatologie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” – a devenit campioana Republicii Moldova la judo printre seniori, la categoria 48 de kilograme, feminin. Campionatul Moldovei la Judo printre seniori s-a desfășurat în data de 7 și 8 decembrie 2023, la Chișinău, în memoria antrenorului emerit Vasile Colța.

Familia studentei este originară din Republica Moldova, dar cu 35 de ani în urmă s-a stabilit cu traiul în Israel, acolo unde tânăra s-a născut. Sindy practică judo profesionist de la vârsta de 4 ani, iar performanțele obținute în sport se datorează tatălui său, care, ca hobby, este antrenor și are un club de judo pentru copii în Israel. Înainte de a veni în Moldova, studenta noastră a devenit de 8 ori campioană a Israelului la judo, a obținut locul 3 la

cupele europene și locul 5 la campionatele europene U21.

Actualmente Sindy Vainshtein reprezintă Republica Moldova la competițiile de judo. În luna septembrie 2023 a ocupat locul 9 la Campionatul Mondial de Judo pentru juniori, iar în octombrie a câștigat primul loc la Campionatul Moldovei la Judo U-23 la categoria de până la 23 de ani. „Reprezintă USMF „Nicolae Testemițanu” și sunt mândră pentru locul întâi atât pentru mine, cât și pentru universitatea noastră. Mă bucur să studiez la această instituție și să reprezint cu onoare Moldova și Universitatea de Medicină la fiecare concurs. Și sper să reprezint USMF „Nicolae Testemițanu” și la campionatele universitare”, afirmă studenta.

Campioana Moldovei a mulțumit echipei sale, președintelui Federației de Judo Andrei Golban, vicepreședintelui Victor Florescu și antrenorului feminin Igor Neagu, pentru antrenamente, susținere și încurajare.

Un medicinist a participat la un forum european de mediu

În premieră, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a fost reprezentată la Conferința francofonă pentru tineri europeni cu genericul „Energie-climă: care sunt provocările ecologice în învățământul superior din spațiul european?” Evenimentul a avut loc în perioada 16-18 octombrie 2023 în orașul Sofia, Bulgaria, și a fost organizat de Școala Specializată Francofonă în Administrare și Management (ESFAM) și Agenția Universitară a Francofoniei în Europa Centrală și Orientală (AUF-EO) în contextul viitorului educației și al mediului, ca parte a Platformei pentru Francofonie, Multilingvism și Cooperare în Europa.

Scopul conferinței a fost de a reuni tineri europeni pentru a discuta problemele climatice ce țin de încălzirea globală, criza energetică și dezastrelor ecologice și de a propune elaborarea unei pledoarii privind evoluțiile viitoare în învățământul superior.

Daniel Cristea, student în anul II la Facultatea de Medicină nr. 1 a USMF „Nicolae Testemițanu”, a fost unul dintre cei 45 de tineri participanți, care a reprezentat nemijlocit categoria țărilor candidate oficiale pentru aderarea la UE: Turcia, Muntenegru, Serbia, Macedonia de Nord, Albania, Ucraina, Moldova, Bosnia și Herțegovina.

Daniel ne-a împărtășit că s-a simțit onorat să reprezinte atât țara, cât și Universitatea la acest colochiu european: „Ca viitor specialist în domeniul sănătății este important să

particip la asemenea conferințe, congrese și proiecte europene, deoarece țin nemijlocit de segmentul medicinei preventive, astfel prin informarea și sensibilizarea populației putem contribui la dezvoltarea sistemului medical.”

În cadrul activităților, participanții au avut ocazia să se familiarizeze cu subiecte din domeniul ecologiei prin intermediul jocului interactiv numit „frescă climatică” și să participe la ateliere de lucru în echipă privind organizarea unei campanii de advocacy. La sfârșitul colochiului participanții au transmis pledoaria în Parlamentul Bulgariei, iar ulterior aceasta va fi expediată ministerelor învățământului din fiecare țară participantă și rețelei universităților membre AUF.

Campioni la armwrestling printre universitățile din Moldova

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a câștigat Campionatul Național Universitar de Armwrestling în anul 2023, poziționându-se pe primul loc printre instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova.

La start s-au aliniat în total 81 de sportivi de la 9 universități din țară. Lotul clubului USMF „Nicolae Testemițanu” a fost reprezentat de 16 sportivi, cele mai bune rezultate fiind obținute de către:

Nicoleta Bodrug – medic rezident în anul I la specialitatea Epidemiologie, categoria seniore plus 65 kg – locul I la ambele brațe;

Rashid Shajahan – student la Facultatea de Medicină nr. 2, categoria seniori plus 95 kg – locul I la brațul stâng, locul III la brațul drept;

Cristian Renta – student în anul V la Facultatea de Stomatologie, categoria seniori plus 95 kg – locul II la brațul drept, locul III la brațul stâng;

David Davtean – student în anul III la Facultatea de Medicină nr. 1, categoria seniori sub 95 kg – locul II la brațul stâng, locul III la brațul drept;

Ziya Fezin – studentă la Facultatea de Medicină nr. 2, categoria seniore sub 65 kg – locul V la brațul stâng;

Andreea Gavriș – studentă în anul I la specialitatea Sănătate publică, Facultatea de Medicină nr. 1, categoria seniore sub 65 kg – locul V la brațul drept;

Cristian Ceban – student în anul III la Facultatea de Medicină nr. 1, categoria seniori sub 65 kg – locul V la ambele brațe;

Victor Antir – student în anul III la Facultatea de Medicină nr. 1, categoria seniori +95 kg – locul VII la ambele brațe;

Iurie Vrabie – student în anul IV la Facultatea de Medicină nr. 1, categoria seniori sub 65 kg – locul VII la brațul stâng;

Dionisie Cebotari – student în anul II la Facultatea de Medicină nr. 1, categoria seniori sub 95 kg – locul VII la brațul stâng.

La rezultatele sportive obținute au contribuit și ceilalți coechipieri: Corneliu Țurcanu, Valeriu Carafizi, Fiodor Popșoi și Salem Prasad.

Cel care a înființat cercul de

Faiha Musthafa Karipp – studentă în anul II la Facultatea de Medicină nr. 2 categoria seniore plus 65 kg – locul IV la ambele brațe;

Alina Anand – studentă în anul V la Facultatea de Medicină nr. 2, categoria seniore plus 65 kg – locul V la ambele brațe;

armwrestling și contribuie constant la îmbunătățirea performanțelor echipei este asist. univ. Mihail Cojocari, șef al Catedrei de educație fizică.

Competiția s-a desfășurat în data de 11 noiembrie curent la Complexul Sportiv Universitar.

Adresa redacției:
bd. Ștefan cel Mare, 165,
mun. Chișinău,
MD 2004

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Silvia CIUBREI Inga MUSTEAȚĂ Larisa BRATCO
Aurelia PAHOMEA Cătălina GÎLCA Ruxanda TUDOREANU

Redactor: Galina ȚURCAN

Fotografii: Departamentul Comunicare și Relații Publice

Telefoane de contact:
022 205 235, 022 205 355,
022 237 653
E-mail: relatiipublice@usmf.md

Materialele publicate reflectă
opinia autorilor, care
nu întotdeauna coincide
cu cea a redacției.

Tipografia
Editurii UNIVERSUL
Tipar ofset, com.1827
Tiraj 1000 ex.